

Activitat i resultats

Gener-Juny

2019

[Continguts]

- 04 Dades rellevants del Grup
- 05 Informació clau
- 07 Evolució macroeconòmica i de mercats financers
- 09 Resultats
- 18 Activitat
- 21 Gestió del risc
- 24 Liquiditat i estructura de finançament
- 26 Gestió del capital
- 28 Resultats per segment de negoci
- 39 L'Acció CaixaBank
- 41 Annexos
  - 41 Informació sobre participades
  - 41 Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge
  - 42 *Ratings*
  - 43 Glossari

Nota general: la informació financera d'aquest document no ha estat auditada i, per tant, és susceptible de possibles modificacions futures. El compte de pèrdues i guanys, el balanç consolidat i els diferents desglossaments d'aquests que es mostren en aquest informe financer es presenten amb criteris de gestió, però han estat elaborats d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (d'ara endavant, «NIIF») adoptades per la Unió Europea a través de Reglaments Comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, i modificacions posteriors. En la seva preparació s'ha pres en consideració la Circular 4/2017 del Banc d'Espanya, de 6 de desembre, que constitueix l'adaptació de les NIIF adoptades per la Unió Europea al sector de les entitats de crèdit espanyoles, i les seves modificacions successives.

Aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank, SA i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions a fi d'homogeneitzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això i en concret per a BPI, les dades contingudes en aquest document no coincideixen en alguns aspectes amb la seva publicació d'informació financera. Així mateix, la informació financera relativa a societats participades ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions efectuades per la Companyia.

Les xifres es presenten en milions d'euros, llevat que s'indiqui explícitament la utilització d'una altra unitat monetària, i poden tenir dos formats: milions d'euros o M €, indistintament.

D'acord amb les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment (MAR) publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057), s'adjunten als annexos la definició de determinades mesures financeres alternatives i, si escau, la conciliació amb les partides corresponents dels estats financers del període corresponent.

D'acord amb el que s'estableix en les modificacions de la IFRS4 *Aplicació de la IFRS9 Instruments financers*, es permet l'ajornament de l'aplicació de la IFRS9 per a les asseguradores que formen part d'un conglomerat financer. En aquest sentit, el Grup ha decidit aplicar aquesta exempció temporal de la IFRS9 en el cas de les inversions financeres de les companyies asseguradores del Grup per a aquells períodes anteriors a l'1 de gener de 2021, a l'espera de l'entrada en vigor de la nova norma NIIF 17 - Contractes d'assegurança, que regularà la presentació i valoració dels contractes d'assegurança (incloent-hi les provisions tècniques). Per tant, la informació detallada que segueix no considera el canvi de política comptable relatiu a les inversions de les companyies asseguradores del Grup, que queden agrupades a l'epígraf «Actius afectes al negoci assegurador» del balanç. Per tal de facilitar la comparació de la informació, també s'han reclasseficat els saldos de les provisions tècniques corresponents a *Unit Link* i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada), de manera que queden incloses a l'epígraf «Passius afectes al negoci assegurador».

Posicionament comercial

Grup CaixaBank

15,6

milions de clients

406.007

MM € d'actiu total

29,3%

quota de penetració de particulars a Espanya

26,3%

quota de penetració de particulars com a 1a entitat a Espanya

380.864

MM € de recursos de clients

230.867

MM € de crèdits a la clientela

Mètriques de balanç

LIQUIDITAT

87.574

MM € d'actius líquids totals

195%

liquidity coverage ratio (LCR), mitjana 12 mesos

SOLVÈNCIA

11,6%

CET1

15,3%

Capital Total

21,2%

MREL

GESTIÓ DEL RISC

4,2%

ràtio de morositat

54%

ràtio de cobertura de la morositat

Rendibilitat i eficiència

295

negoci bancari i d'assegurances

622

MM € de resultat atribuït al Grup

229

participacions

98

BPI

55,4%

ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries

6,0%

ROTE

9,4%

sense despeses extraordinàries

9,8%

ROTE recurrent del negoci bancari i d'assegurances

Dades rellevants del Grup

En milions d'euros / %	Gener - Juny		Variació	2T19	Variació trimestral
	2019	2018			
RESULTATS					
Marge d'interessos	2.478	2.432	1,9%	1.241	0,2%
Comissions netes	1.248	1.293	(3,5%)	636	4,0%
Marge brut	4.445	4.654	(4,5%)	2.336	10,8%
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.408)	(2.304)	4,5%	(1.204)	-
Marge d'explotació	1.059	2.342	(54,8%)	154	(83,0%)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	2.037	2.350	(13,3%)	1.132	25,0%
Resultat atribuït al Grup	622	1.298	(52,1%)	89	(83,4%)
INDICADORS DE RENDIBILITAT (últims 12 mesos)					
Ràtio d'eficiència	67,0%	53,1%	13,9	67,0%	12,3
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	55,4%	53,0%	2,4	55,4%	1,0
ROE ¹	4,9%	8,6%	(3,7)	4,9%	(2,2)
ROTE ¹	6,0%	10,5%	(4,5)	6,0%	(2,7)
ROA	0,3%	0,6%	(0,3)	0,3%	(0,1)
RORWA	0,8%	1,4%	(0,6)	0,8%	(0,4)

ALTRES INDICADORS	Juny	Desembre	Variació	Març	Variació trimestral
	2019	2018		2019	
BALANÇ					
Actiu Total	406.007	386.622	5,0%	404.136	0,5%
Patrimoni Net	23.984	24.058	(0,3%)	24.750	(3,1%)
Recursos de clients	380.864	358.482	6,2%	369.463	3,1%
Crèdit a la clientela, brut	230.867	224.693	2,7%	226.432	2,0%
GESTIÓ DEL RISC					
Dubtosos	10.402	11.195	(793)	10.983	(581)
Ràtio de morositat	4,2%	4,7%	(0,5)	4,6%	(0,4)
Cost del risc (últims 12 mesos)	0,02%	0,04%	(0,02)	0,03%	(0,01)
Provisions per a insolvències	5.608	6.014	(406)	5.908	(300)
Cobertura de la morositat	54%	54%	-	54%	-
Adjudicats nets disponibles per a la venda ²	863	740	123	813	50
Cobertura d'immobles adjudicats disponibles per a la venda	39%	39%	-	39%	-
LIQUIDITAT					
Actius líquids totals	87.574	79.530	8.044	86.018	1.556
Liquidity Coverage Ratio (últims 12 mesos)	195%	196%	(1)	198%	(3)
Net Stable Funding Ratio (NSFR)	124%	117%	7	121%	3
Loan to deposits	100%	105%	(5)	102%	(2)
SOLVÈNCIA					
Common Equity Tier 1 (CET1)	11,6%	11,5%	0,1	11,6%	-
Tier 1	13,1%	13,0%	0,1	13,1%	-
Capital total ³	15,3%	15,3%	-	15,3%	-
MREL	21,2%	18,9%	2,3	20,2%	1,0
Actius ponderats per risc (APRs) ³	147.184	145.942	1.242	148.777	(1.593)
Leverage Ratio	5,5%	5,5%	-	5,5%	-
ACCIO					
Cotització (€/acció)	2,518	3,164	(0,646)	2,784	(0,266)
Capitalització borsària	15.053	18.916	(3.863)	16.642	(1.589)
Valor teòric comptable (€/acció)	4,01	4,02	(0,01)	4,14	(0,13)
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,30	3,30	-	3,42	(0,12)
Benefici net atribuït per acció (€/acció) (12 mesos)	0,20	0,32	(0,12)	0,29	(0,09)
PER (Preu / Beneficis; vegades)	12,60	9,95	2,65	9,68	2,92
P/ VC tangible (valor cotització s/ valor comptable tangible)	0,76	0,96	(0,20)	0,81	(0,05)
ALTRES DADES (nombre)					
Empleats	37.510	37.440	70	37.503	7
Oficines ⁴	4.916	5.103	(187)	5.033	(117)

(1) A partir de 2019, el càlcul del ROTE i ROE inclou els ajustos de valoració en el denominador; es reexpressa 2018. Vegeu «Annexos-Glossari». El ROTE sense despeses extraordinàries a 30 de juny de 2019 és del 9,4%.

(2) Exposició a Espanya.

(3) Dades de desembre 2018 actualitzades amb l'última informació oficial.

(4) No inclou sucursals fora d'Espanya i Portugal ni oficines de representació.

Informació clau

La nostra entitat

La visió del **Pla Estratègic 2019-2021** és ser un **grup financer líder i innovador**, amb el millor servei al client i referent en banca socialment responsable. Les línies estratègiques del pla són:

Experiència de client

- Plataforma única de distribució omnicanal, amb capacitat multiproducte, i que evoluciona constantment per anticipar-se a les necessitats i preferències dels nostres clients.

Amb una base de més de **13,7 milions de clients a Espanya**, CaixaBank és el banc principal per a un de cada quatre clients minoristes. La quota de penetració¹ de particulars se situa en el 29,3%, un 26,3% com a primera entitat.

La nostra vocació de servei al client permet assolir sòlides quotes de mercat² en els principals productes i serveis:

Crèdits	Dipòsits	Nòmines domiciliades	Fons d'inversió	Assegurances d'estalvi	Plans de pensions	Facturació targetes	Crèdit consum
15,6%	15,3%	27,3%	16,8%	27,6%	24,6%	23,4%	16,1%

Premiat per *Global Finance* i *Euromoney* el 2019 com a **millor banc a Espanya**.

Global Finance també reconeix CaixaBank com a **millor banc d'Europa Occidental**, valorant factors com el creixement, la solidesa financera i la innovació dels productes i serveis.

- BPI disposa, també, d'una base de més d'**1,9 milions de clients a Portugal**, amb quotes³ de mercat del 10,2% en crèdits i 11,3% en recursos de clients.

Transformació digital

- CaixaBank segueix reforçant el seu **lideratge en banca digital** amb un 59,4% de **clients digitals**⁴ a Espanya (6,3 milions de clients).
- *Global Finance* reconeix CaixaBank com a **banc més innovador d'Europa Occidental**, *Financial Times* com a **millor entitat de banca privada del món** per la seva innovació en la comunicació digital a clients i *Euromoney* com a **millor transformació bancària a Europa**.
- Primera entitat financera del món a oferir als seus clients la possibilitat de fer reintegraments en els seus caixers automàtics mitjançant **reconeixement facial** i sense haver d'introduir el PIN. Basat en tecnologia biomètrica, ofereix una millor experiència a l'usuari i més seguretat en les operacions.

Cultura centrada en les persones

- L'**equip humà** al centre de l'organització, amb noves formes de treball més àgils i col·laboratives.
- CaixaBank entra a formar part de l'**Índex d'Igualtat de Gènere de Bloomberg 2019**, que distingeix aquelles companyies compromeses amb la transparència en els informes sobre gènere i amb el foment de la igualtat entre dones i homes en l'àmbit laboral.

(1) Última informació disponible. Font: FRS Inmark.

(2) Última informació disponible. Quotes a Espanya. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya, Seguretat Social, INVERCO, ICEA, Sistemes de targetes i mitjans de pagament. Quota de crèdits i dipòsits corresponent al sector privat resident.

(3) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia (inclou dipòsits, fons d'inversió mobiliària, assegurances de capitalització, PPR i OTRV). Font: Banco de Portugal, APS, APFIPP.

(4) Clients particulars entre 20 i 74 anys amb almenys una transacció a CaixaBankNow en els últims 12 mesos.

Gestió responsable i compromís amb la societat

- Presència en els principals **índexs de sostenibilitat**: Dow Jones Sustainability Index, FTSE4Good, Ethibel Sustainability Index Excellence Europe, MSCI Global Sustainability Indexes i Advanced Sustainable Performance Indices.
- *Euromoney* reconeix CaixaBank com a millor banca responsable a Europa i Merco situa CaixaBank com a **primera entitat** del sector financer espanyol en **responsabilitat empresarial i govern corporatiu** el 2018.

Rendibilitat atractiva i solidesa financera

Resultats i Activitat

- El **resultat atribuït del primer semestre de 2019 se situa en 622 milions d'euros** (-52,1% respecte del mateix període de 2018).

En la seva evolució hi incideix, essencialment, l'**acord laboral** assolit durant el segon trimestre que ha suposat una despesa de 978 milions d'euros (685 milions d'euros nets). **Excloent aquest efecte, el resultat incrementa un 0,7% respecte del mateix període de l'exercici anterior.**

- Els **recursos** creixen fins als 380.864 milions d'euros (**+6,2% el 2019**).
- El **crèdit a la clientela brut** se situa en 230.867 milions d'euros (+2,7% l'any) i la **cartera sana s'incrementa un 3,3%** (+2,5% excloent-ne la bestreta a pensionistes durant el segon trimestre).

Gestió del risc

- Els saldos dubtosos es redueixen 793 milions d'euros durant el semestre i la **ràtio de morositat** disminueix fins al **4,2%** (-46 punts bàsics el 2019).
- La **ràtio de cobertura** es manté en el **54%**.

Gestió de capital

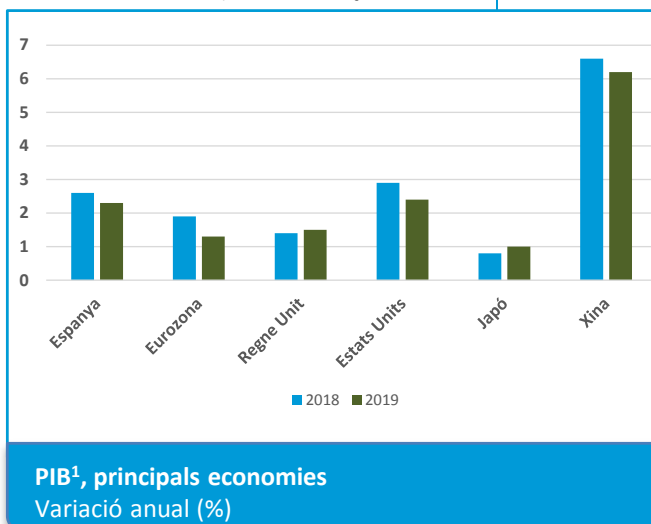
- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1)** es manté a **30 de juny de 2019 en l'11,6%**. Excloent-ne els impactes extraordinaris del primer trimestre (-11 punts bàsics per la primera aplicació de la normativa IFRS16 i -5 punts bàsics de l'ajust dels requeriments de risc de crèdit pel finançament de béns immobles considerat especulatiu segons la normativa aplicable), l'evolució del semestre ha estat de +14 punts bàsics per generació orgànica de capital (+1 punt bàsic durant el trimestre) i +7 punts bàsics per l'evolució dels mercats i altres impactes (-5 punts bàsics durant el trimestre).
- La ràtio **Tier 1** es manté en el **13,1%**. El Grup manté des de l'any passat un 1,5% d'instruments AT1, en línia amb el que preveu el Pilar 1 de la normativa de capital.
- La **ràtio de Capital Total** se situa en el **15,3%**.
- El nivell de palanquejament (*leverage ratio*) assoleix el 5,5%.
- En relació amb el requeriment de MREL (22,5% dels APR a nivell consolidat a partir de l'1 de gener de 2021), a 30 de juny, CaixaBank té una ràtio sobre APR del 21,2% tenint en compte la totalitat dels passius actualment elegibles per la Junta Única de Resolució. Aquest trimestre destaca l'emissió de 1.250 milions de deute *senior non-preferred*.

Evolució macroeconòmica i de mercats financers

Escenari econòmic mundial

Els indicadors suggereixen que durant el segon trimestre de 2019 l'activitat global ha mantingut un ritme d'avenç una mica més suau que el de l'any anterior (3,2% estimat, respecte del 3,3% del quart trimestre de 2018), llastada per un entorn financer més volàtil i el repunt en les tensions comercials (amb l'amenaça de nous aranzels i altres barreres al comerç entre els EUA i la Xina). No obstant això, en aquest entorn menys favorable, els indicadors de les principals economies internacionals han estat raonablement bons. Entre les economies emergents, les dades d'activitat de la Xina suggereixen que les diferents mesures d'estímul fiscal i monetari implementades per les autoritats han mitigat l'erosió que el clima de tensions comercials exerceix, especialment, sobre els sectors exterior i industrial. D'altra banda, entre les economies avançades segueix destacant la solidesa dels EUA, una economia que combina un mercat laboral en plena ocupació amb unes pressions inflacionistes contingudes.

En el que resta d'any, les projeccions de CaixaBank Research apunten que l'economia mundial seguirà creixent a un ritme una mica superior al 3%. No obstant això, els factors de risc que s'han intensificat durant els últims trimestres, en especial els de naturalesa geopolítica, seguiran planejant sobre l'escenari. En aquest sentit, el juny passat els bancs centrals van indicar que ajustaran la seva política monetària per reforçar l'entorn financer i econòmic si es prolonga el clima d'incertesa. En particular, aprofitant el marge que li donen unes pressions inflacionistes contingudes, la Fed podria reduir una o dues vegades els seus tipus d'interès de referència durant l'últim tram de l'any, amb l'objectiu de contrarestar l'impacte de les incerteses globals mitjançant un entorn financer més acomodatiu.

PIB¹, principals economies
Variació anual (%)

(1) Previsió de 2019 efectuada per CaixaBank Research.

Escenari econòmic europeu, espanyol i portuguès

L'eurozona continua amb un ritme de creixement modest (lleument per sobre de l'1%), llastada per factors transitoris i externs (moderació del comerç internacional, incertesa política global i domèstica i les disrupcions productives en el sector de l'automòbil). La persistència d'aquests llastos temporals, entre els quals també cal destacar la prolongació de la incertesa al voltant del Brexit (àmbit en el qual, i més enllà d'una majoria parlamentària contrària a una sortida desordenada, les dificultats per aprovar un acord de sortida mantenen obert un ampli ventall de possibilitats), fa preveure que l'eurozona mantindrà un ritme d'avenç moderat però sostingut en el que queda d'any (a prop de l'1,5%). En aquest context, el BCE va assenyalar que podria respondre a la prolongació de les incerteses amb nous estímuls, que podrien prendre la forma de rebaixes del tipus d'interès de la facilitat de dipòsits i un nou retard de la data orientativa per a la primera pujada de tipus fins a finals de 2020 o mitjan 2021. Totes aquestes mesures, sumades a la nova ronda d'injeccions de liquiditat que s'iniciarà el setembre, contribuirien a donar més resiliència a l'entorn econòmic i financer europeu.

D'altra banda, les economies espanyola i portuguesa han esquivat millor que els seus socis la desacceleració de l'economia global. En concret, a **Espanya** el PIB va avançar un sòlid 2,4% durant el primer trimestre de 2019 (2,3% durant el quart trimestre de 2018), i els indicadors suggereixen que hauria mantingut un ritme semblant durant el segon trimestre. Així mateix, el PIB de **Portugal** va registrar un creixement de l'1,8% durant el primer trimestre de 2019 (1,7% durant el quart trimestre de 2018), i les dades d'activitat disponibles apunten a la continuïtat d'aquests ritmes de creixement. En tots dos casos, tanmateix, aquestes bones xifres són fruit d'un contrast entre el sòlid acompliment de la demanda interna, ben recolzada en el dinamisme dels mercats laborals propis i la inversió, i un deteriorament de la contribució del sector exterior al creixement de principis d'any ençà, moderat a Espanya i una mica més accentuat en el cas de Portugal.

En el que resta d'any, s'espera que l'**economia espanyola** mantingui ritmes de creixement moderadament per sobre del 2% (clarament superiors a la mitjana europea), encara que en cotes inferiors a les observades en els anys anteriors (en gran mesura, per l'esvaniment de vents de cua temporals). Davant del fort acompliment que continua exhibint el mercat laboral i la continuïtat d'un entorn de tipus d'interès baixos, la demanda interna es mantindrà com el motor principal del creixement, especialment per les contribucions del consum intern i de la inversió. Per part seva, és probable que la demanda externa, que s'ha vist penalitzada per les tensions comercials i el creixement més baix de la zona euro, mantingui una contribució modesta mentre aquests llastos continuïn pesant sobre l'entorn global. A **Portugal**, es preveu que l'activitat continuï amb taxes de creixement semblants a les de la primera meitat de l'any (properes al 2%, tot i que una mica inferiors). De la mateixa manera que a Espanya, el creixement es basarà en el dinamisme de la demanda interna, mentre que s'espera que el sector exterior mantingui una contribució negativa, en part per l'empenta importadora que està exercint la inversió durant els últims trimestres (una dinàmica que, tot i que pesa sobre el saldo exterior a curt termini, pot ser positiva per al potencial de creixement de l'economia lusitana a mitjà termini).

Escenari de mercats financers

Després d'un primer trimestre d'avanços **borsaris** en doble dígit, la tendència va virar bruscament durant el segon trimestre de 2019 amb la ruptura de les negociacions comercials entre els EUA i la Xina i l'amenaça d'imposició de nous aranzels i altres barreres al comerç. Així, el segon trimestre de l'any va estar caracteritzat per un repunt de la volatilitat i l'avversió al risc i, durant algunes setmanes, els principals índexs borsaris van arribar a acumular pèrdues de prop del 7%.

Tanmateix, davant la intensificació dels riscos, els principals bancs centrals van apuntar la possibilitat d'implementar una política monetària més acomodaticia de cara al tram final de l'any, especialment amb baixades de tipus als EUA i injeccions de liquiditat a l'eurozona. Això va ajudar a la recuperació de les cotitzacions borsàries en el tram final del segon trimestre amb què els principals índexs van tancar aquest segon trimestre en positiu en les economies avançades (Dow Jones +2,6%, S&P 500 +3,8%, Eurostoxx 50 +3,6%) i pràcticament sense pèrdues en les emergents (MSCI per al conjunt dels emergents -0,3%).

En els mercats de renda fixa, per part seva, primer l'avversió al risc i després l'expectativa d'una política monetària més acomodaticia per part de la Fed i el BCE van provocar un enfonsament dels tipus d'interès sobirans dels EUA (la corba de tipus dels quals va arribar a invertir-se) i les principals economies de l'eurozona, no només en el nucli (en què el tipus d'interès alemany a 10 anys es va reduir per sota del -0,3%), sinó també a la perifèria (on les primes de risc van disminuir fins a mínims anuals).

Resultats

Compte de pèrdues i guanys del Grup

Evolució interanual

En milions d'euros	1S19	1S18	Variació	%
Marge d'interessos	2.478	2.432	46	1,9
Ingressos per dividends	161	121	40	33,2
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	209	503	(294)	(58,4)
Comissions netes	1.248	1.293	(45)	(3,5)
Resultat d'operacions financeres	261	293	(32)	(10,9)
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurança o reassegurança	264	282	(18)	(6,4)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(176)	(270)	94	(34,8)
Marge brut	4.445	4.654	(209)	(4,5)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.408)	(2.304)	(104)	4,5
Despeses extraordinàries	(978)	(8)	(970)	
Marge d'explotació	1.059	2.342	(1.283)	(54,8)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	2.037	2.350	(313)	(13,3)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(204)	(248)	44	(17,6)
Altres dotacions a provisions	(91)	(283)	192	(67,8)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(38)	(70)	32	(46,7)
Resultat abans d'impostos	726	1.741	(1.015)	(58,3)
Impost sobre Societats	(104)	(401)	297	(74,1)
Resultat després d'impostos	622	1.340	(718)	(53,6)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		42	(42)	
Resultat atribuït al Grup	622	1.298	(676)	(52,1)

- **Resultat atribuït de 622 milions d'euros durant el primer semestre de 2019**, un -52,1% respecte de 2018, marcat essencialment pel registre el 2019 de l'**acord laboral (+0,7% sense aquest efecte)**.

El **marge brut** se situa en 4.445 milions d'euros, amb estabilitat en els ingressos *core*¹, en 4.084 milions d'euros el 2019 (-0,2%).

L'evolució del marge brut (-4,5%) és resultat essencialment de la reducció dels **resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** (-58,4%), com a conseqüència de la no atribució dels resultats de Repsol i BFA, i per **resultats extraordinaris d'operacions financeres inferiors** el 2019 (-10,9%).

D'altra banda, millora de l'epígraf **Altres ingressos i despeses d'explotació** gràcies a uns costos immobiliaris més baixos com a conseqüència de la venda del negoci immobiliari el 2018.

Les **Despeses d'administració i amortització** recurrents creixen un 4,5%.

Les **Pèrdues per deteriorament d'actius financers** es redueixen un 17,6% respecte de l'any anterior.

Registre el 2018 de l'operació de recompra del 51% de ServiHabitat, que va donar lloc a un resultat negatiu de -204 milions d'euros (-152 registrats a **Altres dotacions a provisions** i -52 a **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i d'altres**), que explica l'evolució interanual d'aquests epígrafs.

(1) Inclou marge d'interessos, comissions, ingressos del negoci d'assegurances de vida risc, el resultat pel mètode de la participació de SegurCaixaAdeslas i ingressos de participades asseguradores de BPI.

Evolució trimestral

En milions d'euros	2T19	1T19	Variació %	2T18	Variació %
Marge d'interessos	1.241	1.237	0,2	1.229	0,9
Ingressos per dividendes	151	10		116	29,6
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	102	107	(5,2)	237	(57,0)
Comissions netes	636	612	4,0	668	(4,7)
Resultat d'operacions financeres	213	48		157	36,8
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurança o reassurances	134	130	3,2	144	(6,9)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(141)	(35)		(159)	(11,3)
Marge brut	2.336	2.109	10,8	2.392	(2,3)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.204)	(1.204)		(1.155)	4,3
Despeses extraordinàries	(978)			(5)	
Marge d'explotació	154	905	(83,0)	1.232	(87,5)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1.132	905	25,0	1.237	(8,5)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(81)	(123)	(34,7)	(109)	(25,9)
Altres dotacions a provisions	(43)	(48)	(7,9)	(233)	(81,2)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(22)	(16)	30,2	(68)	(69,4)
Resultat abans d'impostos	8	718	(98,9)	822	(99,0)
Impost sobre Societats	81	(185)		(219)	
Resultat després d'impostos	89	533	(83,3)	603	(85,2)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres				9	(93,4)
Resultat atribuït al Grup	89	533	(83,4)	594	(85,1)

- En l'evolució trimestral, el resultat atribuït excloent-ne l'impacte de l'acord laboral creix un 45,2%. El marge d'explotació sense despeses extraordinàries augmenta un 25,0% fins als 1.132 milions d'euros impulsat per l'augment del marge brut i el manteniment dels costos.

En l'evolució del marge brut (+10,8%) hi incideixen:

- Augment dels ingressos core fins als 2.057 milions d'euros (+1,5%).
- Registre d'**Ingressos per dividendes** superiors durant el segon trimestre de 2019 (corresponents a Telefónica i BFA per 104 i 46 milions d'euros, respectivament), així com un millor **Resultat d'operacions financeres** per materialització de plusvàlues latents d'actius de renda fixa.
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** inclou el registre de la contribució al FUR per -103 milions d'euros durant el segon trimestre de 2019.

Menys pèrdues per deteriorament d'actius financers i dotacions a provisions.

- Respecte del mateix trimestre de 2018, el resultat atribuït sense despeses extraordinàries creix un 30,3%.

L'evolució del marge brut (-2,3%) queda afectada, essencialment, per menors ingressos core (-1,2%; impactats per comissions singulars de banca d'inversió més baixes) i Resultats de societats participades (-57,0%) després dels canvis de perímetre esmentats anteriorment.

Així mateix, augment d'**Ingressos per dividendes** (+29,6%) pel registre durant el segon trimestre de 2019 del dividend de BFA i del **Resultat d'operacions financeres** (+36,8%) per la materialització de plusvàlues latents d'actius de renda fixa superiors.

Les **Despeses d'administració i amortització recurrents** s'incrementen un 4,3%, i les **Despeses extraordinàries** inclouen el registre de l'acord laboral per 978 milions d'euros durant el segon trimestre de 2019.

Registre durant el segon trimestre de 2018 de l'operació de recompra del 51% de ServiHabitat, que va donar lloc a un resultat negatiu de -204 milions d'euros (-152 registrats a **Altres dotacions a provisions** i -52 a **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i d'altres**).

Rendibilitat sobre actius totals mitjans¹

Dades en %	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Ingressos per interessos	1,79	1,76	1,81	1,77	1,83
Despeses per interessos	(0,57)	(0,49)	(0,53)	(0,50)	(0,55)
Marge d'interessos	1,22	1,27	1,28	1,27	1,28
Ingressos per dividends	0,15	0,01	0,02	0,00	0,12
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,10	0,11	0,10	0,23	0,25
Comissions netes	0,63	0,63	0,67	0,66	0,70
Resultat d'operacions financeres	0,21	0,05	(0,05)	0,03	0,16
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurança o reassegurança	0,13	0,13	0,14	0,14	0,15
Altres ingressos i despeses d'explotació	(0,14)	(0,03)	(0,23)	(0,03)	(0,17)
Marge brut	2,30	2,17	1,93	2,30	2,49
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,19)	(1,24)	(1,21)	(1,19)	(1,20)
Despeses d'explotació extraordinàries	(0,96)	0,00	(0,01)	0,00	(0,01)
Marge d'explotació	0,15	0,93	0,71	1,11	1,28
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1,11	0,93	0,72	1,11	1,29
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(0,08)	(0,13)	(0,05)	0,20	(0,11)
Altres dotacions a provisions	(0,04)	(0,05)	(0,15)	(0,04)	(0,24)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(0,02)	(0,01)	(0,27)	(0,42)	(0,07)
Resultat abans d'impostos	0,01	0,74	0,24	0,85	0,86
Impost sobre Societats	0,08	(0,19)	0,01	(0,33)	(0,23)
Resultat després d'impostos	0,09	0,55	0,25	0,52	0,63
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	0,00	0,00	0,03	0,04	0,01
Resultat atribuït al Grup	0,09	0,55	0,22	0,48	0,62
<i>Actius totals mitjans nets (en milions d'euros)</i>	406.725	393.767	384.500	388.276	385.155

(1) Ingressos/despeses del trimestre anualitzats sobre actius totals mitjans.

Marge brut

Marge d'interessos

- El **marge d'interessos** del primer semestre puja a 2.478 milions d'euros (+1,9% respecte del mateix període de 2018) impactat principalment per l'increment dels ingressos del crèdit i els costos de finançament *retail* i institucional inferiors.

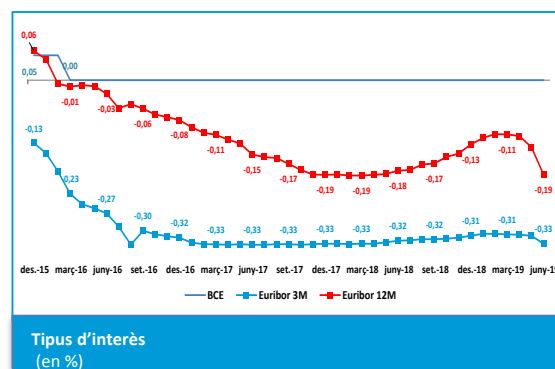
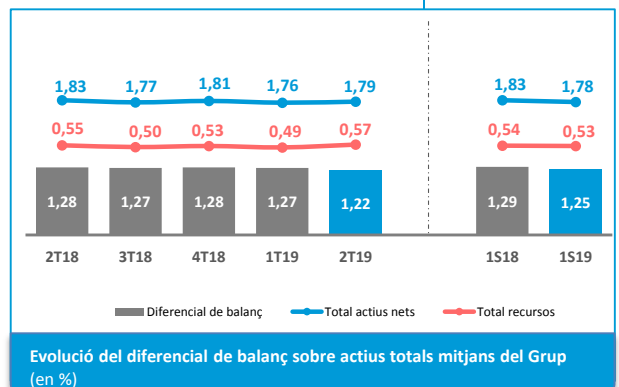
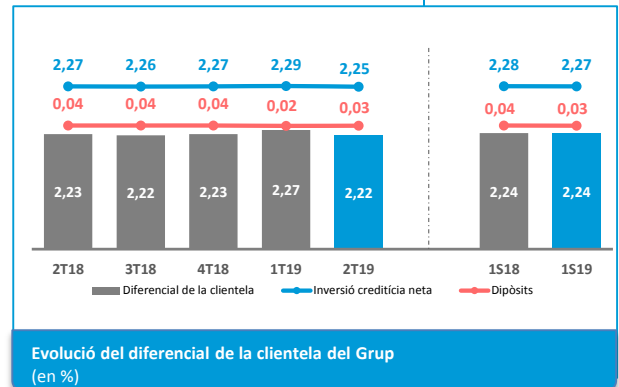
Aquest creixement es deu a:

- Ingressos del crèdit superiors principalment per un increment del volum i manteniment dels tipus en un entorn de tipus d'interès negatius.
- Gestió del finançament minorista, que suposa una reducció del cost per la cancel·lació del deute subordinat *retail* el juny de 2018 i la reducció de 4 punts bàsics en el cost de l'estalvi a venciment.
- Estalvi en els costos del finançament institucional pel preu més baix i el volum més gran de la cartera de renda fixa, que compensa la caiguda del tipus.
- Millor aportació del negoci assegurador (productes d'estalvi).

- Respecte al **trimestre anterior**, el marge d'interessos augmenta un 0,2%, gràcies a:

- Increment dels ingressos per volum de la cartera creditícia superior. També hi contribueix la generació d'ingressos per un dia més que en el trimestre anterior.
- Manteniment del cost de l'estalvi a la vista per l'estabilitat dels tipus malgrat el notable augment del saldo.
- Aportació superior del negoci assegurador.
- La millora del tipus de la renda fixa i la disminució del cost del finançament institucional compensen l'impacte negatiu per la disminució de la cartera de renda fixa i l'increment del volum del finançament.
- Impacte negatiu per l'augment de la liquiditat a tipus negatius.

El **diferencial de la clientela** disminueix 5 punts bàsics durant el trimestre fins al 2,22%, resultat essencialment d'un descens en el rendiment del crèdit. El **diferencial de balanç** se situa 5 punts bàsics per sota del trimestre anterior a causa de l'increment de la liquiditat a tipus negatius. A final de juny s'ha fet l'amortització anticipada de 13.410 milions d'euros corresponents a la TLTRO sense impacte en el saldo mitjà del trimestre ni en el marge d'interessos futur.

Evolució trimestral de rendiments i càrregues assimilades

En milions d'euros	2T19			1T19			4T18		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	31.860	46	0,58	23.555	44	0,76	20.980	45	0,85
Cartera de crèdits	(a) 212.858	1.196	2,25	210.726	1.188	2,29	208.608	1.195	2,27
Valors representatius de deute	36.524	93	1,02	39.323	90	0,93	36.067	90	1,00
Altres actius amb rendiment	60.071	472	3,15	56.592	383	2,75	54.478	416	3,03
Resta d'actius	65.412	7	-	63.571	6	-	64.367	8	-
Total actius mitjos	(b) 406.725	1.814	1,79	393.767	1.711	1,76	384.500	1.754	1,81
Intermediaris financers	42.221	(70)	0,67	42.505	(62)	0,60	41.475	(51)	0,49
Recursos de l'activitat minorista	(c) 214.305	(16)	0,03	205.680	(13)	0,02	203.366	(20)	0,04
Estalvi a la vista	181.765	(11)	0,02	173.969	(9)	0,02	171.236	(11)	0,03
Estalvi a venciment	32.540	(5)	0,07	31.711	(4)	0,05	32.130	(9)	0,12
Estalvi a termini	29.274	(5)	0,07	29.004	(4)	0,06	29.343	(9)	0,13
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	3.265	-	-	2.706	-	-	2.787	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	28.694	(63)	0,88	26.734	(61)	0,92	25.935	(62)	0,95
Passius subordinats	5.400	(19)	1,40	5.400	(18)	1,36	5.723	(21)	1,44
Altres passius amb cost	68.421	(390)	2,29	65.286	(307)	1,91	63.100	(352)	2,21
Resta de passius	47.684	(15)	-	48.162	(13)	-	44.901	(12)	-
Total recursos mitjos	(d) 406.725	(573)	0,57	393.767	(474)	0,49	384.500	(518)	0,53
Marge d'interessos		1.241		1.237			1.236		
Diferencial de la clientela (%)	(a-c)	2,22		2,27			2,23		
Diferencial de balanç (%)	(b-d)	1,22		1,27			1,28		

En milions d'euros	3T18			2T18		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	23.981	45	0,74	22.360	43	0,76
Cartera de crèdits	(a) 208.805	1.190	2,26	208.857	1.182	2,27
Valors representatius de deute	35.261	92	1,03	34.365	98	1,14
Altres actius amb rendiment	54.667	393	2,85	55.369	431	3,12
Resta d'actius	65.562	8	-	64.204	5	-
Total actius mitjos	(b) 388.276	1.728	1,77	385.155	1.759	1,83
Intermediaris financers	43.893	(51)	0,46	44.052	(48)	0,44
Recursos de l'activitat minorista	(c) 204.189	(18)	0,04	198.910	(18)	0,04
Estalvi a la vista	170.106	(9)	0,02	164.979	(9)	0,02
Estalvi a venciment	34.083	(9)	0,11	33.931	(9)	0,11
Estalvi a termini	31.022	(9)	0,12	31.849	(9)	0,11
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	3.061	-	-	2.082	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	25.941	(65)	1,00	27.200	(66)	0,97
Passius subordinats	6.150	(24)	1,55	7.404	(33)	1,77
Altres passius amb cost	63.557	(320)	2,00	63.780	(356)	2,24
Resta de passius	44.546	(11)	-	43.809	(9)	-
Total recursos mitjos	(d) 388.276	(489)	0,50	385.155	(530)	0,55
Marge d'interessos		1.239		1.229		
Diferencial de la clientela (%)	(a-c)	2,22		2,23		
Diferencial de balanç (%)	(b-d)	1,27		1,28		

Per a la correcta interpretació s'han de tenir en compte els aspectes següents:

- D'acord amb la normativa comptable, els ingressos derivats de l'aplicació de tipus negatius s'imputen segons la seva naturalesa. La rúbrica d'intermediaris financers de l'actiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers del passiu, els més significatius dels quals són els ingressos de la TLTRO II. De forma simètrica, la rúbrica d'intermediaris financers del passiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers de l'actiu. Només el net entre ingressos i despeses de les dues rúbriques té significació econòmica.
- Els epígrafs «altres actius amb rendiment» i «altres passius amb cost» recullen principalment l'activitat asseguradora de vida estalvi del Grup.
- Els saldos de totes les rúbriques, llevat de «resta d'actius» i «resta de passius», corresponen a saldos amb rendiment/cost. A «resta d'actius» i «resta de passius» s'hi incorporen aquelles partides del balanç que no tenen impacte en el marge d'interessos, així com aquells rendiments i costos que no són assignables a cap altra partida.
- Fins al quart trimestre de 2018, les cobertures de tipus d'interès de BPI es registraven pel net dins l'epígraf «resta de passius». A partir del primer trimestre de 2019, s'ha homogeneïtzat el criteri de presentació amb els de la resta del Grup i s'imputen els impactes dins els epígrafs que recullen els elements coberts. La reclassificació va tenir un impacte positiu en Estalvi a venciment i Rest a Passius i negatiu en Valors representatius de deute i Crèdit a la clientela amb rendiment.

Comissions

- Els **ingressos per comissions se situen en 1.248 milions d'euros, un -3,5%** respecte del mateix període de l'exercici anterior. **Bon comportament respecte del primer trimestre (+4,0%), amb evolució positiva de totes les línies d'ingrés:**

- Les **comissions bancàries, valors i d'altres** pugen a 719 milions d'euros (-3,0%). Inclouen ingressos d'operacions de valors, transaccionalitat, risc, gestió de dipòsits, mitjans de pagament i banca d'inversió.

L'evolució en relació amb el primer semestre i amb el mateix trimestre de 2018 està impactada, entre d'altres, per a menors operacions singulars en banca d'inversió. Creixement del 4,3% durant el trimestre centrat en comissions associades a mitjans de pagament.

- Les **comissions per comercialització d'assegurances** disminueixen respecte del mateix període de 2018 (-10,4%) impactades per diferències temporals en el llançament de nous productes. Creixement del 0,5% durant el trimestre.

- Les **comissions de fons d'inversió, carteres i SICAV** se situen en 257 milions d'euros (-6,2%). En la seva evolució hi incideix, entre d'altres, la reducció del patrimoni mitjà gestionat a causa de l'evolució negativa dels mercats de finals de 2018.

En l'evolució respecte del trimestre anterior (+3,0%) hi impacta, entre d'altres, la recuperació del patrimoni mitjà gestionat.

- Les **comissions per gestió de plans de pensions se situen en 105 milions d'euros** (-2,6%). La seva evolució interanual està marcada, entre d'altres, per l'entrada en vigor a partir del segon trimestre de 2018 de la limitació de comissions en la gestió de plans de pensions.

Evolució positiva durant el trimestre (+5,8%) impulsada, entre d'altres, per l'increment del patrimoni mitjà.

- Evolució positiva de les **comissions d'Unit Link** l'any (+20,4%) i durant el trimestre (+9,3%).

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Comissions bancàries, valors i altres	719	742	(3,0)	367	352	375	371	389
Comercialització d'assegurances	110	123	(10,4)	55	55	52	52	62
Fons d'inversió, carteres i sicav's	257	274	(6,2)	130	127	137	141	142
Plans de pensions	105	107	(2,6)	54	51	56	54	50
Unit Link i altres ¹	57	47	20,4	30	27	25	27	25
Comissions netes	1.248	1.293	(3,5)	636	612	645	645	668

(1) Inclou ingressos corresponents a Unit Link i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada)

Ingressos de la cartera de participades

- Els **ingressos per dividendes** inclouen, durant el segon trimestre dels dos exercicis, el dividend de Telefònica de 104 milions d'euros. Addicionalment, el segon trimestre de 2019 inclou el registre de 46 milions d'euros corresponent a BFA, i el quart trimestre de 2018, un dividend de 23 milions d'euros per la participació romanent en aquesta data en Repsol.
- Els **resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació** disminueixen 294 milions d'euros (-58,4%) respecte del mateix període de l'exercici anterior, essencialment per la no atribució el 2019 del resultat de BFA i Repsol (312 milions d'euros atribuïts el 2018). Excloent-ne aquest efecte, l'evolució d'aquest epígraf seria positiva (+9,4%).

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Ingressos per dividendes	161	121	33,2	151	10	24	1	116
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	209	503	(58,4)	102	107	101	222	237
Ingressos de la cartera de participades	370	624	(40,7)	253	117	125	223	353

Resultat d'operacions financeres

- El **resultat d'operacions financeres** se situa en 261 milions d'euros (-10,9%) i inclou, durant el segon trimestre, entre d'altres, la materialització de plusvàlues en actius de renda fixa.

El 2018 incloïa el registre de la revaloració de la participació de BPI a Viacer en el context de la seva desinversió i el resultat derivat de l'operativa de cobertures associades a les obligacions subordinades amortitzades anticipadament.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Resultat d'operacions financeres	261	293	(10,9)	213	48	(45)	30	157

Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurança o reassegurança

- Els ingressos derivats de l'activitat d'assegurances de vida risc se situen en 264 milions d'euros, -6,4% l'any, a causa, entre d'altres, del diferent calendari en el llançament de nous productes. Creixement del 3,2% en relació amb el trimestre anterior.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurança o reassegurança	264	282	(6,4)	134	130	132	137	144

Altres ingressos i despeses d'explotació

- L'evolució de l'epígraf **Altres ingressos i despeses d'explotació** (-34,8%) es veu afectada, essencialment, per les despeses immobiliàries més baixes (impost sobre béns immobles i despeses de manteniment i gestió de la cartera d'adjudicats) com a conseqüència de la venda del negoci immobiliari, formalitzada durant el quart trimestre de 2018.

L'epígraf inclou, entre d'altres, ingressos i càrregues de filials no immobiliàries, ingressos per lloguers, despeses per la gestió dels immobles adjudicats i contribucions, taxes i impostos. En relació amb aquests últims, la seva meritació provoca estacionalitat en l'evolució trimestral de l'epígraf:

- El segon trimestre inclou la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) per un import de 103 milions d'euros¹ (97 milions d'euros el 2018).
- Registre durant el primer trimestre de cada exercici d'una estimació de l'Impost sobre Béns Immobles (16 milions d'euros estimats per a 2019 respecte als 48 milions d'euros el 2018).
- Contribució al Fons de Garantia de Dipòsits (FGD) registrada durant el quart trimestre per 228 milions d'euros.

(1) Inclou contribució de BPI per 7 milions d'euros al Fundo de Resoluçao Português.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
FUR/ FGD	(103)	(97)	6,2	(103)		(228)		(97)
Altres ingressos i despeses immobiliàries (inclou IBI)	(12)	(121)	(90,1)		(12)	(29)	3	(34)
Altres	(61)	(52)	17,3	(38)	(23)	30	(30)	(28)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(176)	(270)	(34,8)	(141)	(35)	(227)	(27)	(159)

Despeses d'administració i amortització

- Les **despeses d'administració i amortització recurrents** se situen en 2.408 milions d'euros, +4,5%, estables respecte del trimestre anterior. La seva evolució interanual es veu afectada per:

- Les despeses de personal augmenten un 4,2% pel seu increment orgànic.
- Disminució del 2,6% de les despeses generals, entre d'altres, per l'aplicació d'IFRS16 (75 milions d'euros). Aïllant aquest efecte, en el seu augment incideixen despeses superiors per la transformació del model de distribució (oficines Store, InTouch) i una despesa més alta en tecnologia i nous requeriments normatius.

Durant el trimestre anterior, registre de 7 milions d'euros corresponent a l'IBI d'immobles d'ús propi.

- Les amortitzacions incrementen un 29,6% com a conseqüència, entre d'altres, de l'entrada en vigor d'IFRS16, que implica l'activació i la posterior amortització dels drets d'ús de béns en lloguer, que es compensa, principalment, amb la reducció de les despeses generals.

- Les **despeses extraordinàries** inclouen, durant el segon trimestre de 2019, l'acord assolit amb els representants dels treballadors sobre un pla que comportarà 2.023 extincions indemnitzades, així com altres mesures que permetran una flexibilitat laboral més elevada (inclou, entre d'altres, horari d'obertura més ampli, reorganització geogràfica de la força laboral, increment del nombre de sucursals Store i Business Bank i increment del nombre d'empleats assignats al model de servei remot inTouch).

L'efecte en el compte de resultats del segon trimestre puja a -978 milions d'euros bruts. Les sortides començaran a partir del juliol i es produiran majoritàriament durant el tercer trimestre de 2019, amb el consegüent reflex en estalvi de costos (estalvi aproximat de 200 milions d'euros anuals i 80 milions d'euros durant el segon semestre de 2019).

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge Brut	4.445	4.654	(4,5)	2.336	2.109	1.866	2.247	2.392
Despeses de personal	(1.524)	(1.463)	4,2	(760)	(764)	(733)	(741)	(732)
Despeses generals	(624)	(641)	(2,6)	(312)	(312)	(331)	(320)	(324)
Amortitzacions	(260)	(200)	29,6	(132)	(128)	(104)	(101)	(99)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(2.408)	(2.304)	4,5	(1.204)	(1.204)	(1.168)	(1.162)	(1.155)
Despeses extraordinàries	(978)	(8)		(978)		(13)	(3)	(5)

Ràtio d'eficiència ¹	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Ràtio d'eficiència (%)	67,0	54,7	53,1	53,3	53,1
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (%)	55,4	54,4	52,9	53,2	53,0
Ràtio d'eficiència core ² (%)	57,7	56,9	56,4	56,3	56,5

(1) Últims 12 mesos

(2) Quocient entre despeses d'administració i amortització recurrents (12 mesos) i ingressos core (12 mesos). Vegeu «Annexos – Glossari».

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions

- Les **dotacions per a insolvències** se situen en 204 milions d'euros, un -17,6% respecte al mateix període de l'exercici anterior.

En l'evolució dels últims trimestres de 2018, destaquen els següents aspectes singulars:

- Reversió de provisions associada a l'actualització del valor recuperable de l'exposició en un gran acreditat per 275 milions d'euros, aproximadament, durant el tercer trimestre de 2018.
- Durant el quart trimestre de 2018, impacte positiu singular per 78 milions d'euros després de la revisió de la pèrdua esperada associada als ajustos per risc de crèdit efectuats en el marc de l'adquisició de BPI (+22 i +19 milions d'euros en el primer i segon trimestre de 2019, respectivament).

El **cost del risc** (12 mesos) es redueix fins al **0,02%** (0,14% sense tenir en compte la reversió esmentada de 275 milions).

- Altres dotacions** recull, principalment, la cobertura per a contingències i el deteriorament d'altres actius.

El segon trimestre de 2018 incloïa el registre de -152 milions d'euros corresponent a la diferència entre el preu de recompra a TPG del 51% del *servicer* immobiliari i el valor raonable estimat de la participació en aquell moment.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Dotacions per a insolvències	(204)	(248)	(17,6)	(81)	(123)	(47)	198	(109)
Altres dotacions a provisions	(91)	(283)	(67,8)	(43)	(48)	(143)	(44)	(233)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions	(295)	(531)	(44,3)	(124)	(171)	(190)	154	(342)

Guanys/pèrdues en la baixa d'actius i altres

- Guanys/pèrdues en la baixa d'actius i d'altres** recull, essencialment, els resultats d'operacions singulars formalitzades i resultats per vendes d'actius i sanejaments, sense aspectes rellevants durant el primer semestre de 2019.

L'evolució interanual (-46,7%) reflecteix, essencialment, el registre el 2018 del deteriorament del 49% de la participació mantinguda anteriorment en ServiHabitat per adequar el seu valor en llibres al nou valor raonable (-52 milions d'euros).

Respecte a l'evolució dels dos últims trimestres de 2018, impacte d'aspectes singulars:

- Durant el tercer trimestre, registre del resultat negatiu derivat de l'acord de venda de la participació a Repsol (-453 milions d'euros), així com el benefici procedent de la venda del negoci d'adquirència (Terminal Punt de Venda) de BPI a Comercia Global Payments (+58 milions).
- Durant el quart trimestre de 2018, formalització de la venda del negoci immobiliari (incloent-hi despeses, impostos i altres costos) per un import de -60 milions d'euros, així com -154 milions d'euros derivat del canvi en la classificació comptable de la participació en BFA.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Resultats immobiliaris	(15)	(51)	(70,6)	(5)	(10)	(64)	(2)	(53)
Altres	(23)	(19)	21,1	(17)	(6)	(194)	(405)	(15)
Guanys / pèrdues en la baixa d'actius i altres	(38)	(70)	(46,7)	(22)	(16)	(258)	(407)	(68)

Activitat

Balanç

Actius totals per 406.007 milions d'euros a 30 de juny de 2019, +0,5% durant el trimestre (+5,0% l'any):

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. en %	31.12.18	Var. en %
- Efectiu, saldos en efectiu a bancs centrals i altres dipòsits a la vista	17.067	23.857	(28,5)	19.158	(10,9)
- Actius financers mantinguts per a negociar	12.806	10.434	22,7	9.810	30,5
- Actius financers no destinats per a negociació valorats obligatoriament a valor raonable amb canvis a resultats	573	638	(10,2)	704	(18,6)
<i>Instruments de patrimoni</i>	212	219	(3,2)	232	(8,6)
<i>Valors representatius de deute</i>	92	91	1,1	145	(36,6)
<i>Préstecs i bestretes</i>	269	328	(18,0)	327	(17,7)
- Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	20.359	26.145	(22,1)	21.888	(7,0)
- Actius financers a cost amortitzat	251.348	245.357	2,4	242.582	3,6
<i>Entitats de crèdit</i>	6.648	8.533	(22,1)	7.555	(12,0)
<i>Clientela</i>	227.700	219.713	3,6	217.967	4,5
<i>Valors representatius de deute</i>	17.000	17.111	(0,6)	17.060	(0,4)
- Derivats - comptabilitat de cobertures	2.034	2.025	0,4	2.056	(1,1)
- Inversions en negocis conjunts i associades	3.962	3.991	(0,7)	3.879	2,1
- Actius afectes al negoci assegurador ¹	70.774	65.270	8,4	61.688	14,7
- Actius tangibles ²	7.478	7.414	0,9	6.022	24,2
- Actius intangibles	3.820	3.850	(0,8)	3.848	(0,7)
- Actius no corrents i grups alienables classificats com mantinguts per a la venda	1.285	1.290	(0,4)	1.239	3,7
- Resta actius	14.501	13.865	4,6	13.748	5,5
Total actiu	406.007	404.136	0,5	386.622	5,0
Passiu	382.023	379.386	0,7	362.564	5,4
- Passius financers mantinguts per a negociar	11.514	9.705	18,6	9.015	27,7
- Passius financers a cost amortitzat	289.773	294.937	(1,8)	282.460	2,6
<i>Dipòsits de Bancs Centrals i Entitats de Crèdit</i>	26.965	41.831	(35,5)	37.440	(28,0)
<i>Dipòsits de la clientela</i>	223.903	214.189	4,5	210.200	6,5
<i>Valors representatius de deute emessos</i>	32.751	33.265	(1,5)	29.244	12,0
<i>Altres passius financers</i>	6.154	5.652	8,9	5.576	10,4
- Passius afectes al negoci assegurador ¹	68.298	63.779	7,1	60.452	13,0
- Provisions	5.484	4.421	24,0	4.610	19,0
- Resta passius	6.954	6.544	6,3	6.027	15,4
Patrimoni net	23.984	24.750	(3,1)	24.058	(0,3)
- Fons propis ³	25.218	25.832	(2,4)	25.384	(0,7)
- Interessos minoritaris	28	30	(6,7)	29	(3,4)
- Altre resultat global acumulat ³	(1.262)	(1.112)	13,5	(1.355)	(6,9)
Total passiu i patrimoni net	406.007	404.136	0,5	386.622	5,0

(1) D'acord amb el que estableixen les modificacions de la normativa IFRS4, el Grup ha decidit aplicar l'exempció temporal de la IFRS9 en el cas de les inversions financeres de les companyies asseguradores del Grup per a aquells períodes anteriors a l'1 de gener de 2021, a l'espera de l'entrada en vigor de la nova norma NIIF 17 - Contractes d'assegurança, que regularà la presentació i valoració dels contractes d'assegurança (incloent-hi les provisions tècniques). Com a conseqüència, aquestes inversions queden agrupades a l'epígraf «Actius afectes al negoci assegurador» del balanç. Per tal de facilitar la comparació de la informació, també s'han agrupat els saldos de les provisions tècniques corresponents a *Unit Link* i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada), de manera que queden incloses a l'epígraf «Passius afectes al negoci assegurador».

(2) La variació d'aquest epígraf durant el semestre és resultat, essencialment, de l'entrada en vigor d'IFRS16 en data 1 de gener de 2019, que implica el reconeixement dels actius i passius relacionats amb el lloguer en el balanç de l'arrendatari pel valor present dels pagaments previstos en el contracte de lloguer.

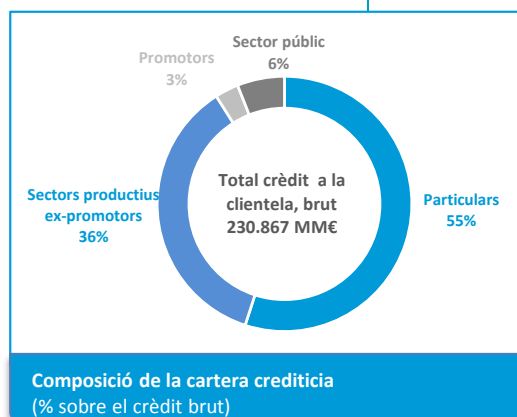
(3) Les pèrdues i guanys actuàrials prèviament reconeguts en Fons Propis es registren a l'epígraf «Un altre resultat global acumulat». Com a conseqüència d'aquest canvi de criteri comptable, les xifres del patrimoni net corresponents a 31 de desembre de 2018 s'han reexpressat a efectes comparatius; s'han reclassificat 548 milions d'euros entre ambdós epígrafs, sense impacte en el patrimoni net total.

Crèdit a la clientela de gestió

El **crèdit brut a la clientela** se situa en **230.867 milions d'euros** (+2,7%) i la **cartera sana** creix un 3,3% el 2019. Si no es té en compte l'efecte estacional de les bestretes a pensionistes del juny (1.684 milions d'euros), l'**evolució de la cartera sana durant l'any** és del +2,5%.

En l'evolució per segments destaca:

- El **crèdit per a l'adquisició d'habitatge** (-1,3% l'any i -0,6% durant el trimestre) segueix marcat pel despallanquejament de les famílies, per bé que durant els últims trimestres mostra indicadors positius en el creixement de la nova producció.
- El **crèdit a particulars – altres finalitats** augmenta un 5,8% el 2019 i durant el trimestre, impulsat pel **crèdit al consum** (+8,2% l'any i +4,7% durant el trimestre), així com per l'estacionalitat positiva derivada de la bestreta a pensionistes durant el segon trimestre. Excloent-ne l'efecte estacional, el crèdit a particulars – altres finalitats augmenta un 1,1% l'any i un 1,0% durant el trimestre.
- El finançament a **empreses – sectors productius expromotors** augmenta un 4,3% el 2019 (+2,5% durant el trimestre). La quota de mercat¹ de crèdit a empreses puja al 14,8%.
- El **finançament a promotors** es redueix un 2,8% durant l'any, i l'exposició al **sector públic** creix un +17,1%, per bé que en la seva evolució hi incideixen operacions singulars.

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. %	31.12.18	Var. %
Crèdits a particulars	127.944	126.446	1,2	127.046	0,7
Compra habitatge	90.482	91.038	(0,6)	91.642	(1,3)
Altres finalitats	37.462	35.408	5,8	35.404	5,8
Del qual: Consum	14.003	13.380	4,7	12.946	8,2
Crèdits a empreses	89.074	87.248	2,1	85.817	3,8
Sectors productius ex-promotors	82.951	80.943	2,5	79.515	4,3
Promotors ²	6.123	6.305	(2,9)	6.302	(2,8)
Sector Públic	13.849	12.738	8,7	11.830	17,1
Crèdits a la clientela, brut³	230.867	226.432	2,0	224.693	2,7
Del qual:					
Crèdit sa	220.925	215.914	2,3	213.962	3,3
Fons per a insolvències	(5.369)	(5.662)	(5,2)	(5.728)	(6,3)
Crèdits a la clientela, net	225.498	220.770	2,1	218.965	3,0
Riscos contingents	15.688	14.802	6,0	14.588	7,5

(2) Després d'una homogeneïtzació dels criteris de segmentació de BPI a criteris del Grup, al tancament de 2018 han estat resegmentats 527 milions d'euros des de crèdit promotor cap a crèdit a sectors productius expromotors, essencialment.

(3) Vegeu «Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió» a «Annexos – Glossari».

(1) Última informació disponible. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya. Quota de mercat a Espanya.

Recursos de clients de gestió

Els **recursos de clients pugen a 380.864 milions d'euros**, +6,2% el 2019, impactats, entre d'altres, per l'estacionalitat positiva habitual del segon trimestre i la recuperació dels mercats, essencialment durant el primer trimestre de 2019.

- Els recursos en balanç assoleixen els 276.876 milions d'euros (+6,7%).
  - Creixement de l'**estalvi a la vista** fins als 189.951 milions d'euros. En la seva evolució (+9,0% l'any i +5,5% durant el trimestre) hi incideix, entre d'altres, l'efecte estacional de les pagues dobles i la fortalesa de la franquícia.
  - L'**estalvi a termini** se situa en 30.813 milions d'euros. En la seva evolució anual hi impacta l'emissió d'una nota minorista durant el trimestre anterior per 950 milions d'euros amb venciment a 5 anys que compensa la disminució de dipòsits en un entorn de tipus d'interès en mínims en la renovació de venciments.
  - Increment dels **passius per contractes d'assegurances**¹ (+4,0% i +0,9% l'any i durant el trimestre, respectivament) gràcies a l'evolució de la cartera de productes i a l'adaptació a les necessitats dels clients. Destaca la bona evolució dels *Unit Link*, que creixen un 16,6% l'any i un 5,0% durant el trimestre.

CaixaBank manté el seu lideratge amb una quota² de mercat en assegurances d'estalvi del 27,6%.

- Els **actius sota gestió** creixen fins als 98.199 milions d'euros. En la seva evolució anual (+4,5%) hi incideix, essencialment, el bon comportament dels mercats després de la caiguda a finals del quart trimestre de 2018.
  - El patrimoni gestionat en **fons d'inversió, carteres i SICAV** se situa en 66.513 milions d'euros (+3,1% l'any, estables durant el trimestre).
  - Els **plans de pensions** se situen en 31.686 milions d'euros (+7,7% l'any i + 2,3% durant el trimestre).

CaixaBank manté una quota² en fons d'inversió del 16,8% i en plans de pensions del 24,6%.

- Altres comptes, sense canvis rellevants, inclou principalment recursos transitoris associats a transferències i recaptació.

(1) No inclou l'impacte de la variació de valor dels actius financers associats, a excepció dels *Unit Link* i *Renda Vitalícia Inversió Flexible* (part gestionada).

(2) Última informació disponible. Font: ICEA/INVERCO. Quota de mercat a Espanya.

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. %	31.12.18	Var. %
Recursos de l'activitat de clients	220.764	211.295	4,5	204.980	7,7
Estalvi a la vista	189.951	180.033	5,5	174.256	9,0
Estalvi a termini ³	30.813	31.262	(1,4)	30.724	0,3
Passius per contractes d'assegurances	54.497	54.005	0,9	52.383	4,0
del qual: <i>Unit Link</i> i altres ⁴	10.559	10.056	5,0	9.053	16,6
Cessió temporal d'actius i altres	1.615	1.374	17,5	2.060	(21,6)
Recursos de balanç	276.876	266.674	3,8	259.423	6,7
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	66.513	66.485	0,0	64.542	3,1
Plans de pensions	31.686	30.969	2,3	29.409	7,7
Actius sota gestió	98.199	97.454	0,8	93.951	4,5
Altres comptes	5.789	5.335	8,5	5.108	13,3
Total recursos de clients⁵	380.864	369.463	3,1	358.482	6,2

(3) Inclou emprèstits retail per un import de 1.773 milions d'euros a 30 de juny de 2019, dels quals 950 milions d'euros corresponen a la nota minorista emesa durant el primer trimestre de 2019.

(4) Incorpora els saldos de les provisions tècniques corresponents a *Unit Link* i *Renda Vitalícia Inversió Flexible* (part gestionada).

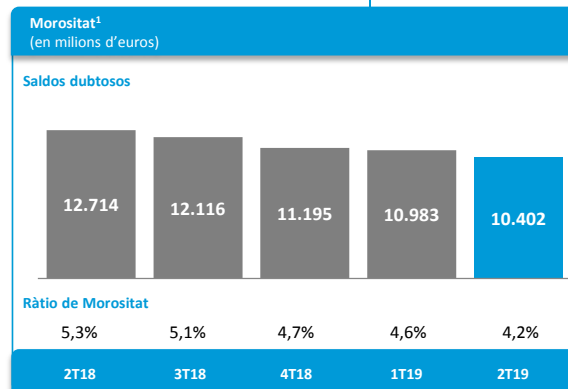
(5) Vegeu «Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió» a «Annexos – Glossari».

Gestió del risc

Qualitat del risc de crèdit

Morositat

- La **ràtio de morositat es redueix fins al 4,2%** (-46 punts bàsics durant el semestre).
- Els saldos **dubtosos baixen 793 milions d'euros** durant el semestre (-581 milions d'euros durant el trimestre) i se situen en 10.402 milions d'euros. A més de la gestió activa de la cartera dubtosa i la normalització dels indicadors de qualitat d'actiu, el trimestre inclou vendes de cartera.

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.

Deutors dubtosos (crèdits i riscos contingents), entrades i sortides

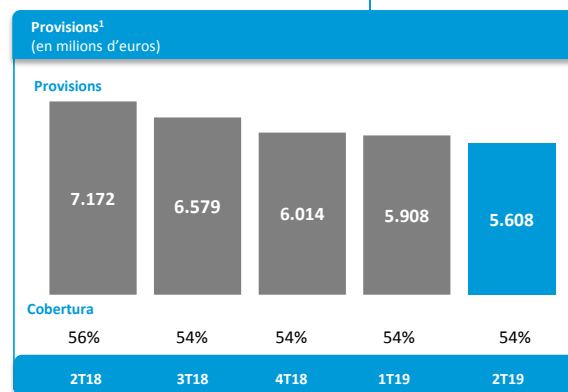
En milions d'euros	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Saldo inicial del període	13.695	12.714	12.116	11.195	10.983
Entrades a dubtosos	806	886	996	799	668
Sortides de dubtosos dels quals fallits	(1.787)	(1.484)	(1.917)	(1.011)	(1.249)
Saldo final del període	12.714	12.116	11.195	10.983	10.402

Fons per a insolvències

- Els **fons per a insolvències** a 30 de juny de 2019 se situen en 5.608 milions d'euros.

En l'evolució dels fons influeixen els ajustos del valor recuperable de les exposicions creditícies, la cancel·lació de deute derivat de la compra i l'adjudicació d'immobles i la baixa d'actius i traspessos a fallits.

- La **ràtio de cobertura es manté en el 54%** (estable durant l'any).

Moviment del fons per a insolvències

En milions d'euros	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Saldo inicial del període	7.597	7.172	6.579	6.014	5.908
Dotacions per a insolvències	109	(198)	47	123	81
Usos i sanejaments	(489)	(367)	(584)	(209)	(363)
Traspessos i altres variacions	(45)	(28)	(28)	(20)	(18)
Saldo final del període	7.172	6.579	6.014	5.908	5.608

Ràtio de morositat per segments

	30.06.2019	31.03.2019	31.12.2018
Crèdits a particulars	4,6%	4,7%	4,7%
Compra habitatge	3,7%	3,8%	3,8%
Altres finalitats	6,8%	7,2%	7,2%
del qual Consum	4,2%	4,2%	4,0%
Crèdits a empreses	4,5%	5,1%	5,4%
Sectors productius ex-promotors	4,1%	4,5%	4,7%
Promotors	10,1%	12,9%	14,3%
Sector Públic	0,3%	0,4%	0,4%
Ràtio morositat (crèdits + avals)	4,2%	4,6%	4,7%

La ràtio de morositat relativa a «Altres finalitats» està afectada al tancament del segon trimestre per les bestretes a pensionistes, que suposen un increment i una reducció posterior del volum de crèdit en el segon i tercer trimestre, respectivament. Sense aquest efecte, la ràtio de morositat del 2T19 d'«altres finalitats» se situa en el 7,1%.

Classificació per stages del crèdit brut i provisió

Seguidament es presenta l'exposició de la cartera creditícia, així com les provisions associades, classificades sobre la base de les diferents categories de risc establertes a la normativa IFRS9:

30.06.2019	Exposició de la cartera				Provisions			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL
En milions d'euros								
Crèdit	205.662	15.263	9.942	230.867	(669)	(732)	(3.968)	(5.369)
Riscos contingents	14.571	657	460	15.688	(31)	(17)	(191)	(239)
Total crèdit i riscos contingents	220.233	15.920	10.402	246.555	(700)	(749)	(4.159)	(5.608)

31.03.2019	Exposició de la cartera				Provisions			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL
En milions d'euros								
Crèdit	200.145	15.769	10.518	226.432	(677)	(733)	(4.252)	(5.662)
Riscos contingents	13.721	616	465	14.802	(32)	(18)	(196)	(246)
Total crèdit i riscos contingents	213.866	16.385	10.983	241.234	(709)	(751)	(4.448)	(5.908)

31.12.2018	Exposició de la cartera				Provisions			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL
En milions d'euros								
Crèdit	197.618	16.344	10.731	224.693	(697)	(742)	(4.289)	(5.728)
Riscos contingents	13.499	625	464	14.588	(37)	(24)	(225)	(286)
Total crèdit i riscos contingents	211.117	16.969	11.195	239.281	(734)	(766)	(4.514)	(6.014)

Refinançaments

En milions d'euros	30.06.19		31.03.19		31.12.2018	
	Total	dels quals: Dubtosos	Total	dels quals: Dubtosos	Total	dels quals: Dubtosos
Particulars	5.356	3.367	5.480	3.419	5.557	3.444
Empreses (ex-promotor)	3.163	1.880	3.412	2.060	3.371	2.085
Promotors	768	441	958	616	1.017	649
Sector Públic	252	19	261	20	218	21
Total	9.539	5.707	10.111	6.115	10.163	6.199
Provisions	2.371	2.151	2.506	2.317	2.501	2.321

Actius immobiliaris adjudicats

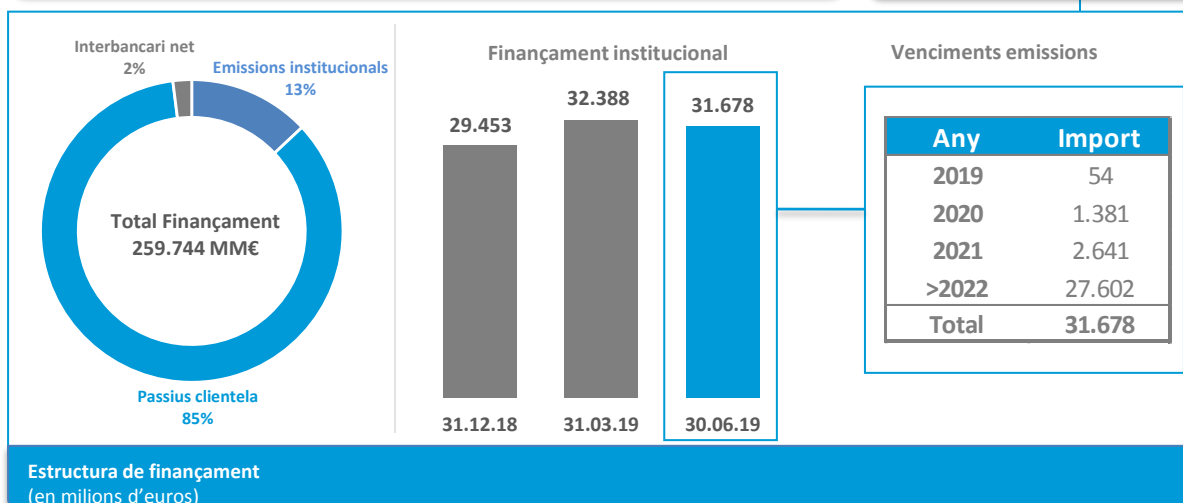
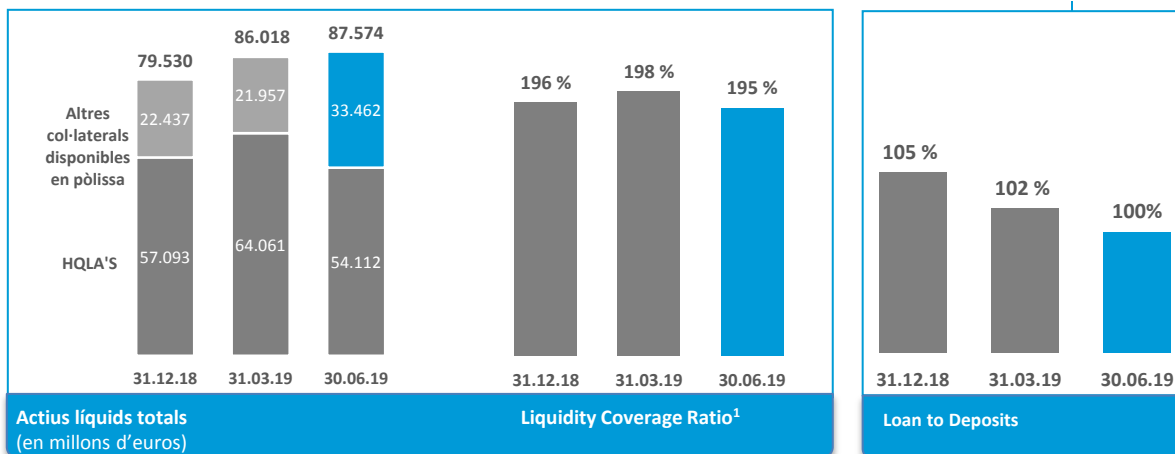
- La cartera d'**adjudicats nets disponibles per a la venda**¹ a Espanya puja a 863 milions d'euros (+123 milions d'euros l'any i +50 milions d'euros durant el trimestre). **La ràtio de cobertura² és del 39%**, i la ràtio de cobertura comptable² del 30%.
- La cartera de **lloguer** a Espanya se situa en 2.329 milions d'euros nets de provisions (-150 milions d'euros l'any i -79 milions d'euros durant el trimestre).
- El **total de vendes³ d'immobles el 2019** assoleix els 232 milions d'euros.
- D'altra banda, els **actius adjudicats nets de BPI** se situen a 30 de juny de 2019 a 21 milions d'euros (-6 milions d'euros l'any i -4 milions d'euros durant el trimestre).

(1) No inclou drets de rematada d'immobles procedents de subhasta (172 MM € nets a 30 de juny de 2019)

(2) Vegeu definició a «Annexos – Glossari».

(3) A preu de venda.

Liquiditat i estructura de finançament

- Els **actius líquids totals** se situen en **87.574 milions d'euros** a 30 de juny de 2019, amb un creixement de 8.044 milions d'euros l'any a causa de l'evolució positiva del *gap* comercial i d'un volum de noves emissions superior als venciments.
- El **Liquidity Coverage Ratio** mitjà del Grup (LCR)¹, a 30 de juny de 2019, és del **195%**, molt per sobre del mínim puntual requerit del 100% a partir de l'1 de gener de 2018.
- El **Net Stable Funding Ratio** (NSFR)² se situa en el 124% a 30 de juny de 2019.
- Sòlida estructura de finançament detallista amb una ràtio **loan to deposits del 100%**.
- El **saldo disposat** de la pòlissa del BCE que a 31 de març de 2019 era de 28.183 milions d'euros es redueix a **14.773 milions d'euros** a 30 de juny de 2019 (-13.410 milions d'euros l'any per devolució anticipada parcial del TLTROII).
- **Finançament institucional³** per 31.678 milions d'euros amb **accés reeixit de CaixaBank** als mercats durant l'exercici 2019 a través d'emissions de diferents instruments de deute.
- La capacitat d'emissió no utilitzada de cèdules hipotecàries i territorials de CaixaBank, SA puja a 6.033 milions d'euros a tancament de juny de 2019.

(1) Mitjana últims dotze mesos.

(2) Càlcul aplicant criteris regulatoris establerts en el Reglament (UE) 2019/876 que entra en vigor el juny de 2021 (millor enteniment de l'aplicació d'aquests criteris).

(3) Vegeu «Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió» a «Annexos – Glossari».

Informació sobre les emissions efectuades el 2019 pel Grup

En milions d'euros						
Emissió	Import total	Import	Venciment	Cost ¹	Demanda ²	Emissor
Deute senior	1.000	1.000	7 anys	1,195 % (midswap +0,90%)	2.250	CaixaBank
		1.000	5 anys	2,47 % (midswap +2,25%)	2.400	CaixaBank
Deute senior non preferred	2.300	50	10 anys	2,00 % (midswap +1,56%)	Privada	CaixaBank
		1.250	7 anys	1,464 % (midswap +1,45%)	4.000	CaixaBank
Cèdules hipotecàries ³	500	500	15 anys	1,40 % (midswap +0,442%)	Privada	CaixaBank
Obrigações hipotecárias	500	500	5 anys	0,343 % (midswap +0,25%)	3.100	BPI

(1) Correspon al yield de l'emissió.

(2) Per a l'emissió de Deute senior non-preferred de 1.250 milions d'euros s'indica la demanda màxima.

(3) Les Cèdules Hipotecàries corresponen a 6 col·locacions privades amb un cost mitjà ponderat d'1,40%.

Després del tancament de juny de 2019, CaixaBank ha fet una col·locació privada en iens, per un import equivalent a 82 milions d'euros, de *deute senior non-preferred* amb un cupó en JPY d'1,231%.

Informació sobre la col·lateralització de cèdules hipotecàries de CaixaBank, SA

En milions d'euros		30.06.19
Cèdules hipotecàries emeses	a	49.902
Cartera de préstecs i crèdits (col·lateral per cèdules hipotecàries)	b	89.172
Col·lateralització	b/a	179%
Sobrecol·lateralització	b/a -1	79%
Capacitat d'emissió de cèdules hipotecàries⁴		3.579

(4) Addicionalment, CaixaBank, SA disposa d'una capacitat d'emissió de cèdules territorials per 2.454 milions d'euros.

Gestió del capital

- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1)** es manté respecte del trimestre anterior en l'**11,6%**¹. Excloent-ne els impactes extraordinaris del primer trimestre (-11 punts bàsics per la primera aplicació de la normativa IFRS16 i -5 punts bàsics de l'ajust dels requisits de risc de crèdit pel finançament de béns immobles considerat especulatiu segons la normativa aplicable²), l'evolució del semestre ha estat de +14 punts bàsics per generació orgànica de capital (+1 punt bàsic durant el trimestre) i de +7 punts bàsics per l'evolució dels mercats i altres impactes (-5 punts bàsics durant el trimestre).
- Aquests nivells de CET1 posen les bases per assolir el nou objectiu de capital fixat en el Pla Estratègic 2019-2021, que se situa al voltant del 12%, amb un *buffer* d'un punt percentual addicional, que s'anirà constituint fins a final de 2021, per fer front a futurs canvis regulatoris, entre els quals la finalització del marc de Basilea 3.
- La ràtio **Tier 1** es manté en el **13,1%**. El Grup manté des de l'any passat un 1,5% d'instruments AT1, en línia amb el que preveu el Pilar 1 de la normativa de capital.
- La **ràtio de Capital Total** se situa en el **15,3%**.
- El nivell de palanquejament (*leverage ratio*) assoleix el 5,5%.
- En relació amb el requisit de MREL (22,5% dels APR a nivell consolidat a partir de l'1 de gener de 2021), a 30 de juny CaixaBank té una ràtio sobre APR del 21,2% tenint en compte la totalitat dels passius actualment elegibles³ per la Junta Única de Resolució. Aquest trimestre s'ha fet una emissió de 1.250 milions de deute *senior non-preferred* i dues privades més per 50 i 82⁴ milions. A nivell subordinat, incloent-hi únicament deute *senior non-preferred*, la ràtio MREL assoleix el 18,5%.
- D'altra banda, **CaixaBank està subjecte a requeriments mínims de capital** en base individual. La ràtio CET1 en aquest perímetre assoleix el 13,3%, amb uns actius ponderats per risc de 132.943 milions d'euros.
- Addicionalment, **BPI** també compleix amb els seus requeriments mínims de capital. La ràtio CET1 de la companyia a nivell subconsolidat és del 13,4% a 30 de juny de 2019.
- Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen al Grup que mantingui, durant el 2019, uns requeriments d'un 8,77% per al CET1⁵, un 10,27% per al Tier 1 i un 12,27% per a Capital Total.
- Els nivells actuals de solvència del Grup constaten que els requeriments aplicables no implicarien cap limitació automàtica de les referides en la normativa de solvència sobre les distribucions de dividendes, de retribució variable i d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional (hi ha un marge de 279 punts bàsics, això és, 4.110 milions d'euros, fins al *trigger* MDA⁶ del Grup).
- La política de dividendes de CaixaBank compleix les condicions establertes pel BCE en la recomanació que va publicar el 10 de gener de 2019, amb la qual cosa no representa cap limitació per a l'Entitat.

(1) A partir de l'1 de gener de 2019, les ràtios de capital de CaixaBank en visió fully loaded són iguals a les regulatòries

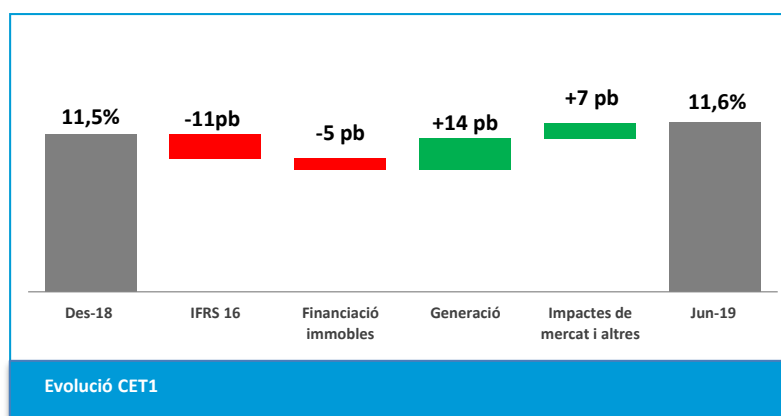
(2) Vegeu article 128 del Reglament 575/2013, «Capital Requirements Regulation (CRR)»

(3) Els passius elegibles inclouen el deute senior non-preferred, el deute senior preferred i altres passius pari passu a aquesta, a criteri de la Junta Única de Resolució.

(4) Desemborsada en data 3 de juliol de 2019.

(5) Inclou el 0,02% de coixí anticíclic per les exposicions en altres països (principalment el Regne Unit i Noruega).

(6) Vegeu definició a «Annexos – Glossari».

Evolució i principals indicadors de solvència

En milions d' euros	30.06.18	30.09.18	31.12.18	31.03.19	30.06.19	Var. Trim.
Instruments CET1	23.312	23.250	23.257	23.651	23.434	(217)
Fons propis comptables	25.132	25.581	25.384	25.832	25.218	(614)
Capital	5.981	5.981	5.981	5.981	5.981	0
Resultat atribuït al Grup	1.298	1.768	1.985	533	622	89
Reserves i altres	17.853	17.832	17.418	19.318	18.615	(703)
Altres instruments de CET1 ¹	(1.820)	(2.331)	(2.127)	(2.181)	(1.784)	397
Deduccions CET1	(6.490)	(6.312)	(6.457)	(6.396)	(6.418)	(22)
CET1	16.822	16.938	16.800	17.255	17.016	(239)
Instruments AT1	2.232	2.233	2.233	2.234	2.235	1
Deduccions AT1	-	-	-	-	-	-
TIER 1	19.055	19.171	19.033	19.489	19.251	(238)
Instruments T2	4.153	3.382	3.295	3.288	3.278	(10)
Deduccions T2	-	-	-	-	-	-
TIER 2	4.153	3.382	3.295	3.288	3.278	(10)
CAPITAL TOTAL	23.208	22.553	22.328	22.778	22.528	(250)
Altres instruments subordinats comp. MREL ²	-	-	2.303	3.301	4.682	1.381
MREL subordinat	-	-	24.631	26.079	27.210	1.131
Altres instruments computables MREL	-	-	2.943	4.001	4.001	-
MREL	-	-	27.574	30.080	31.211	1.131
<i>Actius ponderats per risc</i>	147.754	148.826	145.942	148.777	147.184	(1.593)
<i>Ràtio CET1</i>	11,4%	11,4%	11,5%	11,6%	11,6%	-
<i>Ràtio Tier 1</i>	12,9%	12,9%	13,0%	13,1%	13,1%	-
<i>Ràtio Capital Total</i>	15,7%	15,2%	15,3%	15,3%	15,3%	-
<i>Ràtio MREL subordinada</i>	16,6%	16,0%	16,9%	17,5%	18,5%	1,0%
<i>Ràtio MREL</i>	-	-	18,9%	20,2%	21,2%	1,0%
<i>Leverage Ratio</i>	5,4%	5,6%	5,5%	5,5%	5,5%	-
<i>Ràtio CET1 individual</i>	12,8%	12,6%	13,3%	13,1%	13,3%	0,2%
<i>Ràtio Tier1 individual</i>	14,4%	14,2%	15,0%	14,8%	15,0%	0,2%
<i>Ràtio Capital Total individual</i>	17,5%	16,7%	17,5%	17,3%	17,4%	0,1%
<i>Actius ponderats per risc individual</i>	136.794	137.723	132.684	134.505	132.943	(1.562)
<i>Resultat individual</i>	510	780	1.163	370	551	181
<i>ADIs³</i>	1.715	1.972	1.909	2.215	1.689	(526)
<i>Buffer MDA individual</i>	8.549	8.305	8.985	7.935	8.345	410
<i>Leverage Ratio individual</i>	6,1%	6,1%	6,3%	6,1%	5,9%	(0,2%)

A partir de l'1 de gener de 2019, les dades regulatòries i fully loaded són iguals. Les dades mostrades per a l'individual de 2018 són regulatòries. Dades de desembre 2018 actualitzades amb l'última informació oficial. S'han reexpressat els fons propis.

(1) Inclou, principalment, previsió de dividendes i OCI. Per a 2019 es dedueix com a estimació de dividendes el 60% del resultat.

(2) Durant el segon trimestre de 2019 s'ha fet una emissió de 1.250 milions d'euros de deute senior non-preferred i dues emissions privades més per 50 i 82 milions, aquesta última desemborsada el 3 de juliol de 2019.

(3) No inclou prima d'emissió.

Resultats per segment de negoci

En aquest apartat es presenta la informació financera dels diferents segments de negoci del Grup CaixaBank. Després de la venda del 80% del negoci immobiliari el desembre de 2018, a partir de 2019 el negoci immobiliari *non core* deixa de reportar-se de forma separada i s'integren en el negoci Bancari i Assegurances la resta d'actius immobiliaris, llevat de la participació en Coral Homes, que s'incorpora al negoci de participacions. A efectes comparatius, la informació de 2018 es presenta agregant els dos segments.

D'aquesta manera, el Grup queda configurat en els segments de negoci següents:

- **Bancari i Assegurances:** recull els resultats de l'activitat bancària, d'assegurances i de gestió d'actius efectuada pel Grup essencialment a Espanya, així com la gestió de liquiditat, ALCO, el finançament a la resta de negocis i les activitats corporatives de tot el Grup. Inclou, també, els negocis adquirits per CaixaBank a BPI durant el 2018 (assegurances, gestió d'actius i targetes).
- **Participacions:** el negoci recull essencialment els ingressos per dividendes i/o mètode de la participació nets del cost de finançament de les participacions, així com els resultats d'operacions financeres a Erste Group Bank, Telefónica, Repsol, BFA i BCI. Des de l'1 de gener de 2019, s'incorpora a aquest segment la participació del 20% en Coral Homes després de la venda del negoci immobiliari a finals de desembre de 2018. També inclou impactes significatius en resultats d'altres participacions rellevants en l'àmbit de la diversificació sectorial, incorporades en les últimes adquisicions del Grup a Espanya o consolidades a través de BPI.

Inclou la participació en BFA que, després de reestimar la influència significativa a tancament de 2018, es classifica com a Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global i la participació en Repsol, fins a finalitzar la seva venda durant el segon trimestre de 2019.

- **BPI:** recull els resultats del negoci bancari intern de BPI. El compte de resultats inclou la reversió dels ajustos derivats de la valoració raonable dels actius i passius en la combinació de negocis i exclou els resultats i les magnituds de balanç associats als actius de BPI assignats al negoci de participacions (essencialment BFA i BCI), esmentats anteriorment.

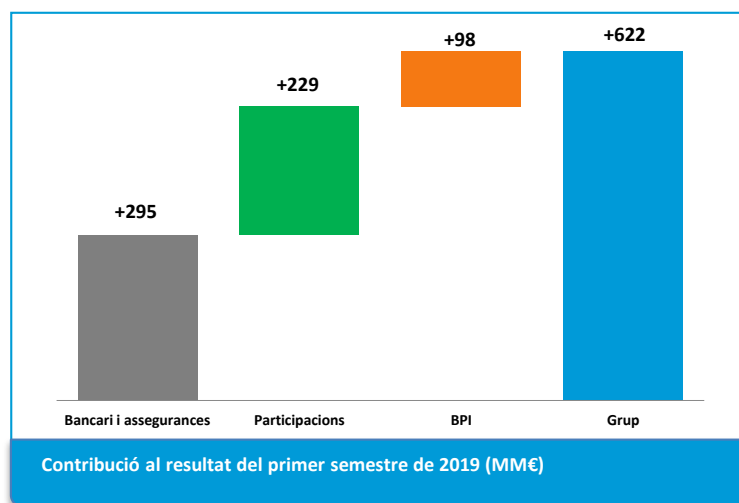
Les despeses d'explotació dels segments de negoci recullen tant les directes com les indirectes, assignades segons criteris interns d'imputació.

En l'exercici 2019, l'assignació de capital al negoci de Participacions s'ha adaptat al nou objectiu corporatiu de capital del Grup de mantenir una ràtio regulatòria *Common Equity Tier 1 (CET1)* del 12%, i considera tant el consum de recursos propis per actius ponderats per risc al 12% (11% el 2018) com les deduccions aplicables.

L'assignació de capital a BPI es correspon amb la visió subconsolidada, és a dir, considerant els recursos propis de la filial. El capital consumit a BPI per les participades assignades al negoci de participacions s'assigna de forma consistent a aquest últim negoci.

La diferència entre el total de fons propis del Grup i el capital assignat a la resta de negocis s'atribueix al negoci bancari i d'assegurances, que engloba les activitats corporatives del Grup.

La configuració del resultat del primer semestre de 2019 per negocis és la següent:

En milions d'euros	Bancari i assegurances	Participacions	BPI	Grup
Marge d'interessos	2.350	(72)	200	2.478
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	107	252	11	370
Comissions netes	1.121		127	1.248
Resultat d'operacions financeres	205	50	6	261
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança	264			264
Altres ingressos i despeses d'explotació	(158)		(18)	(176)
Marge Brut	3.889	230	326	4.445
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.174)	(2)	(232)	(2.408)
Despeses d'explotació extraordinàries	(978)			(978)
Marge d'explotació	737	228	94	1.059
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1.715	228	94	2.037
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(243)		39	(204)
Altres dotacions a provisions	(91)			(91)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(40)		2	(38)
Resultats abans d'impostos	363	228	135	726
Impost sobre Societats	(68)	1	(37)	(104)
Resultat després d'impostos	295	229	98	622
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres				
Resultat atribuït al Grup	295	229	98	622

Negoci bancari i d'assegurances

El resultat del primer semestre de 2019 se situa en 295 milions d'euros (-63,4% respecte del mateix període de 2018). Sense l'acord laboral, el resultat creix un +21,4%.

El ROTE¹ del negoci, exclouent-ne aspectes singulars, se situa en el 9,8%.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES								
Marge d'interessos	2.350	2.315	1,5	1.174	1.176	1.169	1.175	1.169
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	107	117	(8,5)	48	59	37	66	62
Comissions netes	1.121	1.149	(2,5)	569	552	573	581	599
Resultat d'operacions financeres	205	245	(16,5)	212	(7)	(52)	26	186
Ingressos i despeses per contracte d'assegurança o reassegurança	264	282	(6,4)	134	130	132	137	144
Altres ingressos i despeses d'explotació	(158)	(249)	(36,8)	(123)	(35)	(227)	(22)	(141)
Marge Brut	3.889	3.859	0,8	2.014	1.875	1.632	1.963	2.019
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.174)	(2.072)	4,9	(1.086)	(1.088)	(1.061)	(1.048)	(1.042)
Despeses d'explotació extraordinàries	(978)			(978)				
Marge d'explotació	737	1.787	(58,8)	(50)	787	571	915	977
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1.715	1.787	(4,0)	928	787	571	915	977
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(243)	(251)	(3,4)	(97)	(146)	(135)	187	(112)
Altres dotacions a provisions	(91)	(283)	(67,8)	(43)	(48)	(146)	(45)	(233)
Guanyos/pèrdues en baixa d'actius i altres	(40)	(70)	(42,1)	(22)	(18)	(98)	(11)	(68)
Resultats abans d'impostos	363	1.183	(69,3)	(212)	575	192	1.046	564
Impost sobre Societats	(68)	(375)	(82,0)	92	(160)	(30)	(290)	(209)
Resultat després d'impostos	295	808	(63,5)	(120)	415	162	756	355
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		1				24	32	1
Resultat atribuït al Grup	295	807	(63,4)	(120)	415	138	724	354
DETALLS DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES								
MARGE D'INTERESSOS								
Diferencial de la clientela (%)	2,28	2,28		2,26	2,30	2,28	2,27	2,28
COMISSIONS								
Comissions bancàries, valors i altres	644	656	(1,7)	327	317	332	333	346
Comercialització d'assegurances	84	97	(13,7)	42	42	38	40	49
Fons d'inversió, carteres i sicav's	239	249	(4,0)	121	118	126	131	133
Plans de pensions	105	107	(2,9)	54	51	55	54	50
Unit Link i altres	49	40	23,0	25	24	22	23	21
Comissions netes	1.121	1.149	(2,5)	569	552	573	581	599
DESPESES D'ADMINISTRACIÓ I AMORTITZACIÓ								
Despeses de personal	(1.399)	(1.340)	4,5	(697)	(702)	(672)	(678)	(673)
Despeses generals	(548)	(550)	(0,3)	(273)	(275)	(294)	(279)	(280)
Amortitzacions	(227)	(182)	23,8	(116)	(111)	(95)	(91)	(89)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2.174)	(2.072)	4,9	(1.086)	(1.088)	(1.061)	(1.048)	(1.042)
Despeses extraordinàries	(978)			(978)				
ALTRES INDICADORS								
ROTE ¹	9,8%	9,8%		9,8%	9,9%	10,1%	10,1%	9,8%
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	57,2%	55,4%	1,8	57,2%	56,6%	56,1%	55,5%	55,4%
Cost del risc ²	0,09%	0,28%	(0,2)	0,09%	0,10%	0,09%	0,10%	0,28%
Clients	13,7	13,8	(0,5)	13,7	13,7	13,7	13,7	13,8
Empleats	32.680	32.443	0,7	32.680	32.682	32.552	32.613	32.443
Oficines	4.430	4.742	(6,6)	4.430	4.537	4.608	4.681	4.742
de les quals Retail	4.219	4.543	(7,1)	4.219	4.326	4.409	4.482	4.543
Terminals d'autoservei	9.229	9.411	(1,9)	9.229	9.335	9.425	9.422	9.411

(1) La ràtio de 1S19 exclou: l'impacte derivat de l'acord laboral el 2T19 (-685 milions nets), l'alliberament extraordinari de provisions del 3T18 (193 milions d'euros nets) i el resultat de la venda del negoci immobiliari el 4T18 (despeses de formalització, impostos i d'altres per -48 milions d'euros nets). La ràtio de 1S18 exclou: l'impacte de la recompra de ServiHabitat (-204 milions d'euros nets) i les despeses extraordinàries. Adicionalment, es dedueix el cupó de la part de l'emissió de l'AT1 assignat a aquest negoci.

(2) La ràtio de 1S19 seria de 0,22% sense considerar l'alliberament extraordinari de provisions del 3T18 (+275 milions d'euros, aproximadament).

En l'evolució interanual del resultat del negoci bancari i assegurances (-63,4%) destaca:

- El **marge brut** assoleix els **3.889 milions d'euros (+0,8%)**. Els ingressos *core* es mantenen estables (-0,1%) i els costos associats a l'activitat immobiliària més baixos compensen el resultat inferior d'operacions financeres (-16,5%).
  - El **marge d'interessos, 2.350 milions d'euros, creix un 1,5%** com a resultat, entre d'altres, del creixement dels ingressos del crèdit per un increment del volum i dels costos més baixos de finançament *retail* i institucional. El diferencial de la clientela es manté en el 2,28%.
  - Els **ingressos per comissions** assoleixen els **1.121 milions d'euros (-2,5%** respecte del mateix període de l'exercici anterior). En la seva evolució interanual hi incideixen essencialment les operacions singulars inferiors en banca d'inversió i la reducció de comissions procedents dels actius sota gestió, entre d'altres, després de l'evolució negativa dels mercats a finals de 2018.
  - El **resultat d'operacions financeres** se situa en 205 milions d'euros (-16,5%), que inclou durant el segon trimestre de 2019 la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa.
  - **Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurança o reasssegurança** se situen en 264 milions d'euros, -6,4% l'any, resultat, entre d'altres, del diferent calendari en el llançament de nous productes.
  - **Altres ingressos i despeses d'explotació** se situen a -158 milions d'euros durant el primer semestre de 2019 respecte de -249 milions durant el mateix període de l'exercici anterior, essencialment per les despeses inferiors produïdes després de la venda del negoci immobiliari.
- Les **despeses d'administració i amortització recurrents** se situen en els 2.174 milions d'euros, un +4,9%.
- Les **despeses extraordinàries** inclouen, durant el segon trimestre de 2019, el registre de l'acord laboral esmentat.
- Les **pèrdues per deteriorament d'actius financers** es redueixen fins als -243 milions d'euros, -3,4% respecte del mateix període de 2018.
- Les **Altres dotacions a provisions** se situen en -91 milions d'euros, -67,8% respecte del mateix període de 2018, després del registre durant el segon trimestre de 2018 de -152 milions associats a la recompra de ServiHabitat.

Pel que fa a l'evolució trimestral, cal remarcar els aspectes següents:

- El **marge brut** creix durant el trimestre un 7,4%, amb els ingressos *core* evolucionant positivament (+0,8%).
  - El **marge d'interessos** disminueix lleugerament (-0,2%) respecte del primer trimestre de 2019, entre d'altres, pel finançament més baix al negoci de participacions.
  - Les **comissions** incrementen un 3,3% durant el trimestre principalment per comissions bancàries més elevades i millor comportament de les comissions de fons d'inversió i plans de pensions.
  - El **resultat d'operacions financeres** se situa en 212 milions d'euros per la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa.
  - **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull, durant el segon trimestre, la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) per un import de 85 milions d'euros.
- Reducció durant el trimestre de les **pèrdues per deteriorament d'actius financers (-33,8%) i altres dotacions a provisions (-7,9%)**.

Tot seguit es presenten indicadors d'activitat i qualitat de l'actiu a 30 de juny de 2019:

- El **crèdit brut a la clientela se situa en 207.255 milions d'euros** (+2,9% de variació anual), i la cartera sana creix un 3,4% el 2019 (+2,6% exclouent-ne la bestreta a pensionistes).
- Els **recursos de clients creixen un 6,6% l'any** i arriben als **351.105 milions d'euros**.
- La **ràtio de morositat** es redueix al 4,2% (-50 punts bàsics), amb una **ràtio de cobertura del 51%** (+1 punt percentual el 2019).

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. en %	31.12.18	Var. en %
BALANÇ					
Actiu	369.906	367.023	0,8	350.859	5,4
Passiu	349.761	346.318	1,0	330.554	5,8
Capital assignat	20.117	20.675	(2,7)	20.276	(0,8)
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	115.283	113.833	1,3	114.403	0,8
Compra habitatge	79.371	79.923	(0,7)	80.471	(1,4)
Altres finalitats	35.912	33.910	5,9	33.932	5,8
Del qual: Consum ¹	12.801	12.231	4,7	11.836	8,2
Crèdits a empreses	79.894	78.110	2,3	76.812	4,0
Sectors productius ex-promotors	73.952	71.985	2,7	70.687	4,6
Promotors	5.942	6.125	(3,0)	6.125	(3,0)
Sector Públic	12.078	11.115	8,7	10.202	18,4
Crèdits a la clientela, brut	207.255	203.058	2,1	201.417	2,9
Del qual cartera sana	198.226	193.468	2,5	191.636	3,4
Del qual dubtós	9.029	9.590	(5,8)	9.781	(7,7)
Fons per a insolvències	(4.603)	(4.881)	(5,7)	(4.914)	(6,3)
Crèdits a la clientela, net	202.652	198.177	2,3	196.503	3,1
Riscos contingents	14.026	13.211	6,2	12.952	8,3
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	197.862	189.020	4,7	182.944	8,2
Estalvi a la vista	175.588	166.441	5,5	160.922	9,1
Estalvi a termini	22.274	22.579	(1,4)	22.022	1,1
Passius per contractes d'assegurances	54.497	54.005	0,9	52.383	4,0
del qual: Unit Link i altres	10.559	10.056	5,0	9.053	16,6
Cessió temporal d'actius i altres	1.598	1.357	17,8	2.044	(21,8)
Recursos de balanç	253.957	244.382	3,9	237.371	7,0
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	61.445	61.280	0,3	59.459	3,3
Plans de pensions	31.686	30.969	2,3	29.409	7,7
Actius sota gestió	93.131	92.249	1,0	88.868	4,8
Altres comptes	4.017	3.424	17,3	3.156	27,3
Total recursos de clients	351.105	340.055	3,2	329.395	6,6
QUALITAT D'ACTIU					
Ràtio de morositat (%)	4,2%	4,6%	(0,4)	4,7%	(0,5)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	51%	51%	0,0	50%	1,0

(1) Inclou el consum de BPI Payments, després de l'adquisició de la societat per part de CaixaBank a BPI el novembre de 2018.

Activitat asseguradora

El negoci bancari i assegurances inclou l'activitat desenvolupada per les companyies asseguradores del Grup, fonamentalment VidaCaixa de Seguros y Reaseguros i BPI Vida e Pensoes. Les dues societats presenten una oferta especialitzada en assegurances de vida, pensions i assegurances generals, que es distribueixen a la mateixa base de clients del Grup.

Tot seguit es mostra el resultat de les **companyies asseguradores¹**, que se situa en **351 milions d'euros, un 21,1% més respecte del primer semestre de 2018:**

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge d'interessos	156	149	4,7	81	75	78	78	77
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	83	79	5,4	40	43	28	64	38
Comissions netes	(39)	(79)	(50,4)	(20)	(19)	(12)	(33)	(39)
Resultat d'operacions financeres	57	1		57				
Ingressos i despeses emparats per contracte d'assegurança o reassegurança	264	282	(6,4)	134	130	132	137	144
Altres ingressos i despeses d'explotació	2	2			2	45	4	
Marge Brut	523	434	20,4	292	231	271	250	220
Despeses d'administració i amortització recurrents	(61)	(55)	10,1	(30)	(31)	(27)	(26)	(28)
Despeses d'explotació extraordinàries								
Marge d'explotació	462	379	21,9	262	200	244	224	192
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	462	379	21,9	262	200	244	224	192
Pèrdues per deteriorament d'actius financers							1	
Altres dotacions a provisions								
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres							1	
Resultats abans d'impostos	462	379	21,9	262	200	246	224	192
Impost sobre Societats	(111)	(89)	24,6	(65)	(46)	(50)	(47)	(46)
Resultat després d'impostos	351	290	21,1	197	154	196	177	146
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres								
Resultat atribuït al Grup	351	290	21,1	197	154	196	177	146

- El **marge d'interessos** inclou el marge dels productes de Vida Estalvi i s'incrementa un 4,7% respecte del primer semestre de 2018, essencialment per un volum de recursos gestionats superior.
- Els **resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** reflecteixen l'aportació procedent de SegurcaixaAdeslas, participada en un 49,9% per VidaCaixa, que creix un 5,4% durant l'any.
- L'epígraf de **comissions²** és el net de:
  - Les comissions rebudes per VidaCaixa per la gestió d'*Unit Link* i plans de pensions.
  - Les comissions abonades des de les companyies asseguradores a les entitats bancàries del Grup per la comercialització dels seus productes.
- Els resultats d'operacions financeres recullen la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa durant el segon trimestre de 2019.
- Els **ingressos i les despeses emparats per contractes d'assegurances**, que reflecteixen el marge obtingut com a diferència entre les primes i les provisions tècniques, sinistralitat i altres despeses dels productes de vida-risc, disminueixen un 6,4% l'any com a resultat, entre d'altres, del diferent calendari en el llançament de nous productes. Augment del 3,2% respecte del trimestre anterior.
- Les **despeses d'administració i amortitzacions recurrents** augmenten i contribueixen als objectius de creixement i evolució del negoci.

(1) Visió societària prèvia a ajustos de consolidació.

(2) Addicionalment, la xarxa comercial a Espanya rep comissions de SegurcaixaAdeslas per la distribució dels seus productes a la xarxa d'oficines, per bé que no s'inclouen en el compte de resultats de l'activitat asseguradora per correspondre a l'activitat bancària ex assegurances.

Negoci de participacions

Durant el primer semestre de 2019 contribueix al grup amb un resultat de 229 milions d'euros (-44,8%).

L'evolució interanual del resultat està marcada essencialment per variacions en el perímetre de Repsol i BFA i la venda de Viacer el 2018. Sense tenir en compte aquests efectes, el resultat del negoci creix un 52%.

- El **marge d'interessos** correspon al cost de finançament del negoci de participades, que es redueix essencialment a causa de la disminució de l'actiu a finançar en el marc de la desinversió en Repsol, en part compensat amb la incorporació de Coral Homes a aquest negoci a partir de l'1 de gener de 2019.
- Els **ingressos per dividendes** inclouen, en ambdós exercicis, 104 milions d'euros de Telefónica i durant el segon trimestre de 2019 dividendes per 46 milions d'euros de BFA.
- Els **resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació** se situen en 101 milions d'euros respecte dels 396 durant el mateix període de l'any anterior. L'aportació de Repsol i BFA a aquest epígraf durant el primer semestre de 2018 va ser de 312 milions d'euros. Sense tenir en compte el canvi de perímetre esmentat, aquest epígraf creix un 20,2%.
- El **resultat d'operacions financeres** puja a 50 milions d'euros durant el primer semestre de 2019 i inclou els resultats derivats de contractes de cobertura sobre societats participades.

En l'evolució trimestral, destaquen els **dividendes** durant el segon trimestre de 2019 de Telefónica i BFA per un import de 104 i 46 milions d'euros, respectivament. El quart trimestre de 2018 inclou 23 milions d'euros del dividend meritat per la participació romanent en Repsol.

D'altra banda, els **guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres** inclouen durant el quart trimestre de 2018 -154 milions d'euros derivats del canvi en la classificació comptable de la participació en BFA. Durant el tercer trimestre de 2018 es va registrar el resultat negatiu (-453 milions d'euros) derivat de l'acord de venda de la participació en Repsol.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge d'interessos	(72)	(80)	(10,3)	(34)	(38)	(32)	(37)	(40)
Ingressos per dividendes	151	104	45,3	151		23		104
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	101	396	(74,5)	47	54	72	151	182
Comissions netes								
Resultat d'operacions financeres	50	17		1	49	1	(7)	(43)
Ingressos i despeses per contracte d'assegurança o reassegurança								
Altres ingressos i despeses d'explotació								
Marge Brut	230	437	(47,4)	165	65	64	107	203
Despeses d'administració i amortització recurrents	(2)	(2)		(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Despeses d'explotació extraordinàries								
Marge d'explotació	228	435	(47,6)	164	64	63	106	202
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	228	435	(47,6)	164	64	63	106	202
Pèrdues per deteriorament d'actius financers								
Altres dotacions a provisions								
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres						(154)	(453)	
Resultats abans d'impostos	228	435	(47,6)	164	64	(91)	(347)	202
Impost sobre Societats	1	8	(86,0)	5	(4)	77	5	6
Resultat després d'impostos	229	443	(48,3)	169	60	(14)	(342)	208
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		28				1	4	4
Resultat atribuït al Grup	229	415	(44,8)	169	60	(15)	(346)	204
ROTE ¹	27,1%	33,7%	(6,6)	27,1%	28,8%	40,1%	35,7%	33,7%

(1) El ROTE exclou el 2018 l'impacte derivat de l'acord de venda de Repsol.

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. en %	31.12.18	Var. en %
BALANÇ					
Actiu					
Participacions (actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global i associades) i altres ¹	4.919	5.576	(11,8)	4.685	5,0
Passiu					
Finançament intragrup i altres passius	3.773	4.285	(11,9)	3.653	3,3
Capital assignat²	1.146	1.291	(11,2)	1.032	11,0

(1) El 2019, les xifres inclouen la participació a Coral Homes.

(2) El capital assignat a BFA i BCI es correspon amb el requerit en el subconsolidat de BPI per a aquestes participacions.

BPI

El resultat del negoci bancari de BPI puja a 98 milions d'euros (+28,9% respecte del mateix període de 2018).

El ROTE del negoci, exclouent-ne aspectes singulars¹, se situa en el 6,6%.

En milions d'euros	1S19	1S18	% var.	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS								
Marge d'interessos	200	197	1,5	101	99	99	101	100
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	11	7	48,4	7	4	(7)	6	5
Comissions netes	127	144	(11,4)	67	60	72	64	69
Resultat d'operacions financeres	6	31	(81,7)		6	6	11	14
Ingressos i despeses per contracte d'assegurança o reassegurança								
Altres ingressos i despeses d'explotació	(18)	(21)	(10,8)	(18)			(5)	(18)
Marge Brut	326	358	(8,9)	157	169	170	177	170
Despeses d'administració i amortització recurrents	(232)	(230)	0,8	(117)	(115)	(106)	(113)	(112)
Despeses d'explotació extraordinàries		(8)				(13)	(3)	(5)
Marge d'explotació	94	120	(21,7)	40	54	51	61	53
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	94	128	(26,6)	40	54	64	64	58
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	39	3		16	23	88	11	3
Altres dotacions a provisions						3	1	
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	2				2	(6)	57	
Resultats abans d'impostos	135	123	9,8	56	79	136	130	56
Impost sobre Societats	(37)	(34)	8,6	(16)	(21)	(39)	(34)	(16)
Resultat després d'impostos	98	89	10,1	40	58	97	96	40
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		13				3	4	4
Resultat atribuït al Grup	98	76	28,9	40	58	94	92	36
DETALLS DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS								
MARGE D'INTERESSOS								
Diferencial de la clientela (%)	1,88	1,84	0,04	1,89	1,87	1,79	1,84	1,84
COMISSIONS								
Comissions bancàries, valors i altres	75	86	(12,6)	40	35	43	38	43
Comercialització d'assegurances	26	26	2,2	13	13	14	12	13
Fons d'inversió, carteres i sicav's	18	25	(27,7)	9	9	11	10	9
Plans de pensions						1		
Unit Link i altres	8	7	5,8	5	3	3	4	4
Comissions netes	127	144	(11,4)	67	60	72	64	69
DESPESES D'ADMINISTRACIÓ I AMORTITZACIÓ								
Despeses de personal	(123)	(121)	1,5	(62)	(61)	(60)	(62)	(58)
Despeses generals	(76)	(91)	(16,4)	(39)	(37)	(37)	(41)	(44)
Amortitzacions	(33)	(18)	90,1	(16)	(17)	(9)	(10)	(10)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(232)	(230)	0,8	(117)	(115)	(106)	(113)	(112)
Despeses extraordinàries		(8)				(13)	(3)	(5)
ALTRES INDICADORS								
ROTE ¹	6,6%	8,9%	(2,3)	6,6%	7,5%	8,0%	8,2%	8,9%
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	67,0%	62,5%	4,5	67,0%	65,0%	63,7%	63,1%	62,5%
Clients	1,9	1,9	(1,8)	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Empleats	4.830	4.843	(0,3)	4.830	4.821	4.888	4.898	4.843
Oficines	486	497	(2,2)	486	496	495	495	497

(1) ROTE 12 mesos exclou aspectes singulars nets atribuïts: resultat de la venda del negoci d'adquirència de BPI a Comercia Global Payments (40 milions d'euros), la revisió pel pas del temps de la pèrdua esperada associada als ajustos per risc de crèdit fets en el marc de l'adquisició de BPI el febrer de 2017 (14 milions d'euros durant el segon trimestre de 2019, 16 milions d'euros durant el primer trimestre de 2019 i 57 milions d'euros durant el quart trimestre de 2018) i les despeses extraordinàries.

El **marge brut** disminueix un 8,9% interanual, resultat essencialment de canvis de perímetre i de resultats inferiors d'operacions financeres:

- El **marge d'interessos** creix un 1,5%.
- Els **ingressos per comissions** assoleixen 127 milions d'euros (-11,4%). El 2018 s'inclouen les comissions dels negocis de gestió d'actius, targetes i terminals punt de venda venuts per BPI a CaixaBank Asset Management, CaixaBank Payments i Comercia, respectivament, durant l'any. **Sense aquest efecte, les comissions haurien incrementat un 8,5% respecte del primer semestre de 2018.**
- Els **resultats d'operacions financeres** pugen a 6 milions d'euros (-81,7%).
- **Altres ingressos i despeses d'explotació** inclou, el 2019, el registre de -18 milions d'euros del FUR i del Fundo de Resolução Português (-17 milions d'euros el 2018).

Les **despeses d'administració i amortització recurrents** se situen en 232 milions d'euros (+0,8%).

En l'evolució interanual del resultat atribuït al Grup hi incideixen les **pèrdues per deteriorament d'actius financers**, que recullen durant el primer semestre de 2019 un impacte positiu de 41 milions d'euros (22 i 19 milions d'euros en el primer i segon trimestre de 2019, respectivament) a causa de la revisió de la pèrdua esperada associada als ajustos per risc de crèdit fets en el marc de l'adquisició de BPI el febrer de 2017.

Pel que fa a l'evolució trimestral, cal remarcar els aspectes següents:

- Els **ingressos core** creixen un 6,1% durant el trimestre sostinguts en el **marge d'interessos** (+2,0%) i les **comissions netes** (+10,6%) per comissions bancàries més elevades.
- Registre, durant el segon trimestre de 2019, de la despesa del FUR i del Fundo de Resolução Português (-18 milions d'euros).

Respecte als indicadors d'activitat i qualitat de l'actiu de BPI:

- El **crèdit brut** a la clientela puja a 23.612 milions d'euros, +1,4% durant l'any i la cartera sana creix un 1,7% el 2019.
- Els **recursos de clients se situen en 29.759 milions d'euros** i augmenten un 2,3% l'any.
- La **ràtio de morositat** de BPI se situa en el 4,0% (-20 punts bàsics l'any) d'acord amb els criteris de classificació de dubtosos del Grup CaixaBank.
- La ràtio de cobertura de dubtosos incloent-hi les provisions constituïdes per CaixaBank en la combinació de negocis se situa en el 84%. L'evolució semestral (-3 punts percentuals) és resultat de la referida revisió de les provisions associades a la combinació de negocis.

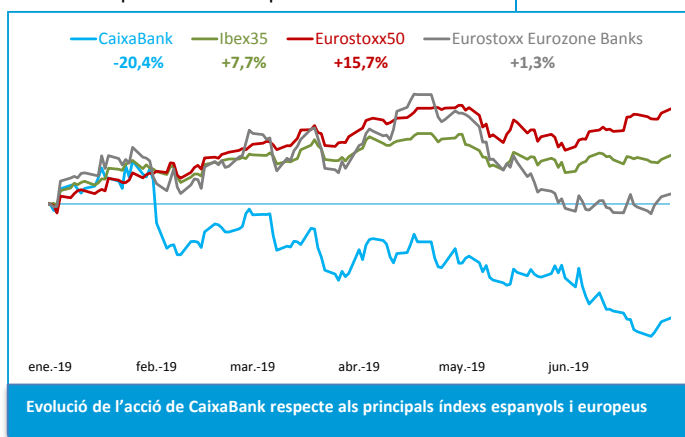
En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. en %	31.12.18	Var. en %
BALANÇ					
Actiu	31.182	31.537	(1,1)	31.078	0,3
Passiu	28.489	28.783	(1,0)	28.357	0,5
Capital assignat	2.693	2.754	(2,2)	2.721	(1,0)
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	12.661	12.613	0,4	12.643	0,1
Compra habitatge	11.111	11.115	(0,0)	11.171	(0,5)
Altres finalitats	1.550	1.498	3,5	1.472	5,3
Del qual: Consum	1.202	1.149	4,6	1.110	8,3
Crèdits a empreses	9.180	9.138	0,5	9.005	1,9
Sectors productius ex-promotors	8.999	8.958	0,5	8.828	1,9
Promotors	181	180	0,6	177	2,3
Sector Públic	1.771	1.623	9,1	1.628	8,8
Crèdits a la clientela, brut	23.612	23.374	1,0	23.276	1,4
Del qual cartera sana	22.699	22.446	1,1	22.326	1,7
Del qual dubtós	913	928	(1,6)	950	(3,9)
Fons per a insolvències	(766)	(781)	(1,9)	(814)	(5,9)
Crèdits a la clientela, net	22.846	22.593	1,1	22.462	1,7
Riscos contingents	1.662	1.591	4,5	1.636	1,6
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	22.902	22.275	2,8	22.036	3,9
Estalvi a la vista	14.363	13.592	5,7	13.334	7,7
Estalvi a termini	8.539	8.683	(1,7)	8.702	(1,9)
Cessió temporal d'actius i altres	17	17		16	6,3
Recursos de balanç	22.919	22.292	2,8	22.052	3,9
Fons d'inversió, carteres i Sicav's ¹	5.068	5.205	(2,6)	5.083	(0,3)
Actius sota gestió	5.068	5.205	(2,6)	5.083	(0,3)
Altres comptes	1.772	1.911	(7,3)	1.952	(9,2)
Total recursos de clients	29.759	29.408	1,2	29.087	2,3
Promemoria					
Contractes d'assegurances comercialitzats ²	4.348	4.224	2,9	4.120	5,5
QUALITAT D'ACTIU					
Ràtio de morositat (%)	4,0%	4,1%	(0,1)	4,2%	(0,2)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	84%	85%	(1,0)	87%	(3,0)

(1) Aquest epígraf inclou el saldo en fons d'inversió gestionats per BPI Gestão de Activos i BPI Global Investment Fund, actualment propietat de CaixaBank Asset Management, la comercialització dels quals encara és portada a terme per BPI.

(2) Corresponen a les assegurances de BPI Vida e Pensões que societàriament depenen de VidaCaixa, i que es registren en el negoci bancari i d'assegurances, però que són comercialitzades per BPI.

L'Acció CaixaBank

- La **cotització de CaixaBank** va tancar el 30 de juny de 2019 en 2,518 euros per acció, cedint un -9,6% durant el trimestre, marcat per la volatilitat en els mercats i durant el qual el BCE ha confirmat la prolongació de la seva política monetària acomodaticia. Els valors bancaris han acusat les expectatives de tipus d'interès baixos per més temps, amb el selectiu europeu (Eurostoxx Banks) retrocedint un -5,5% durant el trimestre i l'IBEX 35 bancs un -4,0% durant el mateix període, mentre que els índexs generals han esbossat una millor resistència (IBEX 35 -0,4% i Eurostoxx 50 +3,6% durant el trimestre).

- Durant el segon trimestre de 2019, el **volum de negociació¹ en euros de l'acció de CaixaBank** va ser un 18,6% inferior al trimestre anterior i un 60,8% inferior al valor negociat durant el segon trimestre de 2018. Així mateix, el nombre de títols negociats va baixar un 9,5% respecte del primer trimestre de 2019 i un 45,0% respecte del mateix període de l'any anterior.

(1) Negociat en plataformes cotitzades, inclou: BME, BATS Chi-X, TURQUOISE i BATS Europe, entre d'altres; exclou operacions over-the-counter.

Principals indicadors de l'acció de CaixaBank

	30.06.19
Capitalització borsària (MM€)	15.053
Nombre d'accions en circulació ²	5.978.254
Cotització (€/acció)	
Cotització a l'inici del període (31.12.18)	3,164
Cotització a tancament del període (28.06.19)	2,518
Cotització màxima ³	3,400
Cotització mínima ³	2,438
Volum de negociació de 2019 (títols, exclouent operacions especials en milers)	
Volum diari màxim	84.721
Volum diari mínim	6.284
Volum diari mitjà	24.403
Ràtios borsaris	
Benefici atribuït al Grup (MM€) (12 mesos)	1.195
Nombre mitjà d'accions (12 mesos) ²	5.978.367
Benefici net atribuït per acció (BPA) (€/acció)	0,20
Patrimoni net exclouent minoritaris (MM€)	23.956
Nombre d'accions a 30.06.19 ²	5.978.254
Valor teòric comptable (€/acció)	4,01
Patrimoni net exclouent minoritaris tangible (MM€)	19.714
Nombre d'accions a 30.06.19 ²	5.978.254
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,30
PER (Preu / Beneficis; vegades)	12,60
P/VC tangible (valor cotització s/valor comptable tangible)	0,76
Rendibilitat per dividend⁴	6,75%

(2) Nombre d'accions en milers, exclouent-ne autocartera.

(3) Cotització a tancament de sessió.

(4) Es calcula dividint la remuneració corresponent al resultat de l'exercici 2018 (0,17 euros/acció) entre el preu de tancament del període (2,518 euros/acció).

Remuneració a l'accionista

- L'import total de la remuneració a l'accionista corresponent al resultat de l'exercici 2018 ha estat de 17 cèntims d'euro per acció, després d'abonar-se l'abril de 2019 un dividend complementari en efectiu per un import de 10 cèntims per acció. L'import total abonat equival al 51% del benefici net consolidat, en línia amb l'objectiu establert en el Pla Estratègic 2015-2018.
- De conformitat amb la nova política de dividends aprovada pel Consell d'Administració de CaixaBank efectuat el 31 de gener de 2019, la remuneració corresponent a l'exercici 2019 es farà mitjançant el pagament d'un únic dividend en efectiu, que s'abonarà al voltant del mes d'abril de 2020 després del tancament de l'exercici.
- Així mateix, en el Pla Estratègic 2019-2021, CaixaBank va informar sobre la intenció, de conformitat amb la política de dividends, de remunerar els accionistes distribuint un import en efectiu superior al 50% del resultat net consolidat, fixant l'import màxim a distribuir amb càrrec a l'exercici 2019 en el 60% del benefici net consolidat.

[Annexos]

Informació sobre participades

Principals participades a 30 de juny de 2019:

CaixaBank	%	Negoci assignat
Telefónica	5,00%	Participacions
Erste Group Bank	9,92%	Participacions
Coral Homes	20,00%	Participacions
SegurCaixa Adeslas	49,92%	Bancari i assegurances
Comercia Global Payments	49,00%	Bancari i assegurances
BPI	100%	BPI
BFA	48,10%	Participacions
Banco Comercial e de Invetimentos (BCI)	35,67%	Participacions

Durant el segon trimestre de 2019 s'ha finalitzat la desinversió a Repsol.

Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge de CaixaBank

Evolució del finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

En milions d'euros	31.12.18	31.03.19	30.06.19
Sense garantia hipotecària	751	734	715
del qual: dubtós	7	7	7
Amb garantia hipotecària	79.721	79.189	78.656
del qual: dubtós	3.045	3.001	2.949
Total	80.472	79.923	79.371

Distribució segons percentatge de *Loan to Value*¹

En milions d'euros	30.06.19					TOTAL
	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	
Import brut	21.578	29.388	20.009	4.109	3.572	78.656
del qual: dubtós	214	382	551	556	1.246	2.949

(1) Loan to Value calculat partint de les últimes taxacions disponibles d'acord amb els criteris establerts a la Circular 4/2016.

31.03.19						
En milions d'euros	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	TOTAL
Import brut	21.493	29.723	20.328	4.188	3.457	79.189
del qual: dubtós	221	394	562	574	1.250	3.001

31.12.18						
En milions d'euros	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	TOTAL
Import brut	21.386	30.033	20.669	4.275	3.358	79.721
del qual: dubtós	222	409	587	585	1.242	3.045

Ratings

Agència	Llarg Termini ¹	Curt Termini	Perspectiva	Data última revisió	Rating cèdules hipotecàries
S&P Global	BBB+	A-2	Estable	31.05.2019	AA
Fitch	BBB+	F2	Estable	08.10.2018	
Moody's	Baa1	P-2	Estable	17.05.2019	Aa1
DBRS	A	R-1 (low)	Estable	29.03.2019	AAA

(1) Correspon al rating assignat al deute sènior preferent a llarg termini de CaixaBank.

Glossari

Adicionalment a la informació financera, elaborada d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), aquest document inclou determinades Mesures Alternatives del Rendiment (MAR), segons la definició de les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057, Directrius ESMA). CaixaBank utilitza certes MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional, i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les NIIF. Així mateix, la forma en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Les Directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu, excepte una mesura financera definida o detallada en el marc de la informació financera aplicable.

Seguint les recomanacions de les esmentades directrius, s'adjunta a continuació un detall de les MAR utilitzades, així com la conciliació de certs indicadors de gestió amb els indicadors presentats en els estats financers consolidats NIIF.

Mesures alternatives de rendiment del Grup

1- Rendibilitat i Eficiència:

a) Diferencial de la clientela:

Explicació: diferència entre:

- Tipus mitjà del rendiment de la cartera de crèdits (que s'obté com el quocient entre els ingressos del trimestre anualitzats de la cartera de crèdit i el saldo mitjà de la cartera de crèdit net del període estanc, trimestral), i
- Tipus mitjà dels recursos de l'activitat minorista (que s'obté com el quocient entre els costos del trimestre anualitzats dels recursos de l'activitat minorista i el seu saldo mitjà del període estanc, trimestral, excloent-ne els passius subordinats).

Rellevància del seu ús: permet el seguiment del diferencial entre ingressos i despeses per interessos de clients.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador Ingressos del trimestre anualitzats cartera de crèdit	4.741	4.721	4.741	4.818	4.797
Denominador Saldo mitjà de la cartera crèdit net	208.857	208.805	208.608	210.726	212.858
(a) Tipus mitjà rendiment cartera creditícia (%)	2,27	2,26	2,27	2,29	2,25
Numerador Costos del trimestre anualitzats recursos minoristes en balanç	72	71	79	53	64
Denominador Saldo mitjà recursos minoristes en balanç	198.910	204.189	203.366	205.680	214.305
(b) Tipus mitjà cost dipòsits minoristes (%)	0,04	0,04	0,04	0,02	0,03
Diferencial de la clientela (%) (a - b)	2,23	2,22	2,23	2,27	2,22

b) Diferencial de balanç:

Explicació: diferència entre:

- Tipus mitjà del rendiment dels actius (que s'obté com el quocient entre els ingressos per interessos del trimestre anualitzats i els actius totals mitjans del període estanc, trimestral), i
- Tipus mitjà del cost dels recursos (que s'obté com el quocient entre les despeses per interessos del trimestre anualitzades i els recursos totals mitjans del període estanc, trimestral).

Rellevància del seu ús: permet el seguiment del diferencial entre els ingressos i les despeses per interessos que generen dels actius i passius del balanç del Grup.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador Ingressos financers del trimestre anualitzats	7.055	6.856	6.959	6.939	7.276
Denominador Actius totals mitjans del període trimestral	385.155	388.276	384.500	393.767	406.725
(a) Tipus mitjà rendiment dels actius (%)	1,83	1,77	1,81	1,76	1,79
Numerador Despeses financeres del trimestre anualitzades	2.126	1.940	2.055	1.922	2.298
Denominador Recursos totals mitjans del període trimestral	385.155	388.276	384.500	393.767	406.725
(b) Tipus mitjà cost dels recursos (%)	0,55	0,50	0,53	0,49	0,57
Diferencial de balanç (%) (a - b)	1,28	1,27	1,28	1,27	1,22

c) ROE:

Explicació: quocient entre el resultat atribuït al Grup (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i els fons propis més ajustos de valoració mitjans dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: permet el seguiment de la rendibilitat obtinguda sobre els fons propis.

Amb la finalitat d'incloure l'evolució dels ajustos de valoració (OCI) en el patrimoni de l'entitat, es procedeix a modificar la metodologia de càlcul del ROE. A partir de 2019 s'incorporen els ajustos de valoració en el denominador i es reexpressen les xifres de 2018 a efectes comparatius. La metodologia de càlcul de la ràtio i la reexpressió de 2018 s'aplica també al *reporting* de segments de negoci.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador Resultat atribuït al Grup ajustat 12M	2.083	1.893	1.902	1.720	1.195
Denominador Fons propis + ajustos de valoració mitjans 12M	24.125	24.091	24.044	24.136	24.232
ROE (%)	8,6%	7,9%	7,9%	7,1%	4,9%

La ràtio del 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria del 7,7%.

d) ROTE:

Explicació: quocient entre:

- Resultat atribuït al Grup (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i
- Fons propis més ajustos de valoració mitjans 12 mesos deduint els actius intangibles amb criteris de gestió (que s'obté de l'epígraf «Actius intangibles del balanç públic» més els actius intangibles i fons de comerç associats a les participades nets del seu fons de deteriorament, registrats a l'epígraf «Inversions en negocis conjunts i associades del balanç públic»).

Rellevància del seu ús: indicador utilitzat per mesurar la rendibilitat sobre el patrimoni tangible.

Amb la finalitat d'incloure l'evolució dels ajustos de valoració (OCI) en el patrimoni de l'entitat, es procedeix a modificar la metodologia de càlcul del ROTE. A partir de 2019 s'incorporen els ajustos de valoració en el denominador i es reexpressen les xifres de 2018 a efectes comparatius. La metodologia de càlcul de la ràtio i la reexpressió de 2018 s'aplica també al *reporting* de segments de negoci.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador Resultat atribuït al Grup ajustat 12M	2.083	1.893	1.902	1.720	1.195
Denominador Fons propis + ajustos de valoració mitjans excloent actius intangibles 12M	19.880	19.850	19.800	19.882	19.970
ROTE (%)	10,5%	9,5%	9,6%	8,7%	6,0%

La ràtio del 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria del 9,4%.

e) ROA:

Explicació: quocient entre el resultat net (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i els actius totals mitjans dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: indica la rendibilitat obtinguda amb relació als actius.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador Resultat net ajustat 12M	2.144	1.942	1.957	1.743	1.210
Denominador Actius totals mitjans 12M	381.431	384.507	383.801	387.900	393.278
ROA (%)	0,6%	0,5%	0,5%	0,4%	0,3%

La ràtio del 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria del 0,5%.

f) RORWA:

Explicació: quocient entre el resultat net (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i els actius totals mitjans ponderats per risc dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: indica la rendibilitat obtinguda ponderant els actius pel seu risc.

		2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador	Resultat net ajustat 12M	2.144	1.942	1.957	1.743	1.210
Denominador	Actius ponderats per riscos regulatoris 12M	149.189	148.644	148.184	147.860	147.809
	RORWA (%)	1,4%	1,3%	1,3%	1,2%	0,8%

La ràtio del 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria de l'1,3%.

g) Ràtio d'eficiència:

Explicació: quocient entre les despeses d'explotació (despeses d'administració i amortització) i el marge brut (o ingressos *core*¹ per a la ràtio d'eficiència *core*), dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: ràtio habitual en el sector bancari per relacionar els costos amb els ingressos generats.

		2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador	Despeses d'administració i amortització 12M	4.566	4.602	4.658	4.710	5.732
Denominador	Marge brut 12M	8.595	8.632	8.767	8.614	8.558
	Ràtio d'eficiència	53,1%	53,3%	53,1%	54,7%	67,0%

		2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador	Despeses d'administració i amortització sense despeses extraordinàries 12M	4.555	4.590	4.634	4.689	4.738
Denominador	Marge brut 12M	8.595	8.632	8.767	8.614	8.558
	Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	53,0%	53,2%	52,9%	54,4%	55,4%

		2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador	Despeses d'administració i amortització sense despeses extraordinàries 12M	4.555	4.590	4.634	4.689	4.738
Denominador	Ingressos <i>core</i> ¹ 12M	8.063	8.157	8.217	8.236	8.210
	Ràtio d'eficiència <i>core</i>	56,5%	56,3%	56,4%	56,9%	57,7%

(1) Inclou marge d'interessos, comissions, ingressos del negoci d'assegurances de vida risc, el resultat pel mètode de la participació de SegurCaixaAdeslas i ingressos de participades asseguradores de BPI.

2- Gestió del risc:

a) Cost del risc:

Explicació: quocient entre el total de dotacions per a insolvències (dotze mesos) i el saldo mitjà brut de crèdits a la clientela i riscos contingents, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar el cost per dotacions per a insolvències sobre la cartera de crèdit.

		2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador	Dotacions per a insolvències 12M	575	191	97	81	53
Denominador	Saldo mitjà brut de crèdits + riscos contingents 12M	237.292	237.202	237.253	238.364	239.771
	Cost del risc (%)	0,24%	0,08%	0,04%	0,03%	0,02%

La ràtio del 2T19, 1T19, 4T18 i 3T18, excloent-ne l'alliberament extraordinari de provisions fet durant el tercer trimestre de 2018 per 275 milions d'euros, aproximadament, seria del 0,14%, 0,15%, 0,16% i 0,20%, respectivament.

b) Ràtio de morositat:**Explicació:** quocient entre:

- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Crèdits a la clientela i riscos contingents bruts, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar i seguir l'evolució de la qualitat de la cartera creditícia.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19	
Numerador	Deutors dubtosos crèdit clientela + riscos contingents	12.714	12.116	11.195	10.983	10.402
Denominador	Crèdit clientela + riscos contingents	239.180	237.252	239.281	241.234	246.555
	Ràtio de morositat (%)	5,3%	5,1%	4,7%	4,6%	4,2%

c) Ràtio de cobertura:**Explicació:** quocient entre:

- Total de fons de deteriorament del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar la cobertura via provisions dels crèdits dubtosos.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19	
Numerador	Fons deteriorament crèdit clientela + riscos contingents	7.172	6.579	6.014	5.908	5.608
Denominador	Deutors dubtosos crèdit clientela + riscos contingents	12.714	12.116	11.195	10.983	10.402
	Ràtio de cobertura (%)	56%	54%	54%	54%	54%

d) Ràtio de cobertura d'immobles disponibles per a la venda:**Explicació:** quocient entre:

- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària o dació de l'immoble menys el valor comptable net actual de l'actiu immobiliari.
- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària o dació de l'immoble.

Rellevància del seu ús: reflecteix el nivell de cobertura via sanejaments efectuats i provisions comptables dels actius adjudicats disponibles per a la venda.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19	
(a)	Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària	13.480	13.078	1.209	1.339	1.420
(b)	Valor Comptable Net del actiu adjudicat	5.553	5.346	740	813	863
Numerador	Cobertura total del actiu adjudicat (a - b)	7.927	7.732	469	526	557
Denominador	Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària	13.480	13.078	1.209	1.339	1.420
	Ràtio cobertura immobles DPV (%)	59%	59%	39%	39%	39%

e) Ràtio de cobertura comptable d'immobles disponibles per a la venda:**Explicació:** quocient entre:

- Cobertura comptable: provisions comptables dels actius adjudicats.
- Valor comptable brut de l'actiu immobiliari: suma del valor comptable net i la cobertura comptable.

Rellevància del seu ús: indicador de cobertura dels actius adjudicats disponibles per a la venda via provisions comptables.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19	
Numerador	Provisió comptable dels actius adjudicats	5.612	5.496	285	328	366
(a)	Valor Comptable Net del actiu adjudicat	5.553	5.346	740	813	863
(b)	Cobertura comptable del actiu adjudicat	5.612	5.496	285	328	366
Denominador	Valor comptable brut del actiu adjudicat (a + b)	11.165	10.842	1.025	1.141	1.229
	Ràtio cobertura comptable immobles DPV (%)	50%	51%	28%	29%	30%

3- Liquiditat:

a) Actius líquids totals:

Explicació: suma d'HQLA (*High Quality Liquid Assets*, d'acord amb el que estableix el reglament delegat de la Comissió Europea del 10 d'octubre de 2014) i el disponible en pòlissa al Banc Central Europeu no-HQLA.

Rellevància del seu ús: indicador de la liquiditat de l'entitat.

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
(a) Actius Líquids d'Alta Qualitat (HQLA's)	61.940	55.946	57.093	64.061	54.112
(b) Disponible en pòlissa BCE no HQLA's	17.952	20.133	22.437	21.957	33.462
Actius Líquids Totals (a + b)	79.892	76.079	79.530	86.018	87.574

b) Loan to deposits:

Explicació: quocient entre:

- Crèdit a la clientela net amb criteris de gestió minorat pels crèdits de mediació (finançament atorgat per organismes públics).
- Recursos de l'activitat de clients en balanç.

Rellevància del seu ús: mètrica que mostra l'estructura de finançament minorista (permet valorar la proporció del crèdit minorista que està finançat per recursos de l'activitat de clients).

	2T18	3T18	4T18	1T19	2T19
Numerador Crèdit a la clientela de gestió net (a-b-c)	213.782	212.445	214.370	216.205	221.075
(a) Crèdit a la clientela de gestió brut	225.744	223.465	224.693	226.432	230.867
(b) Fons per a insolvències	6.878	6.296	5.728	5.662	5.369
(c) Crèdit de mediació	5.084	4.724	4.595	4.565	4.423
Denominador Recursos de l'activitat de clients en balanç	208.654	203.473	204.980	211.295	220.764
Loan to Deposits (%)	102%	104%	105%	102%	100%

Altres indicadors rellevants:

BPA (benefici per acció): quocient entre el resultat¹ atribuït al Grup dels últims dotze mesos i el nombre mitjà d'accions en circulació.

El **nombre mitjà d'accions en circulació** s'obté com el saldo mitjà d'accions emeses minorades pel nombre mitjà d'accions en autocartera.

Capitalització borsària: producte del valor de cotització de l'acció i el nombre d'accions en circulació, exclouent-ne l'autocartera a data de tancament del període.

VTC (valor teòric comptable) per acció: quocient entre el patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

Les accions en circulació *fully diluted* s'obtenen com les accions emeses (minorades pel nombre d'accions en autocartera), més el nombre d'accions resultants de la hipotètica conversió/bescanvi dels instruments de deute convertibles/bescanviables emesos en una data determinada.

VTCT (valor teòric comptable tangible) per acció: quocient entre:

- Patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el valor dels actius intangibles.
- Nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

PER (Price-to-earnings ratio): quocient entre el valor de cotització i el benefici per acció (BPA).

P/VTC: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable.

P/VTC tangible: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable tangible.

Rendibilitat per dividend: quocient entre els dividends pagats (en accions o en efectiu) en els últims dotze mesos i el valor de cotització de l'acció, en la data de tancament del període.

Buffer MDA (import màxim distribuïble): nivell de capital per sota del qual hi ha limitacions al pagament de dividends, a la retribució variable i al pagament d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional. Es defineix com els requeriments de capital del Pilar 1 + Pilar 2 + reserves de capital + possibles dèficits d'AT1 i T2.

Available Distributable Items (ADI): sobre la base dels comptes anuals, suma del resultat i reserves de lliure disposició, net de dividends. No s'hi inclou la prima d'emissió.

OCI (Other Comprehensive Income): altre resultat global.

MREL (Minimum Requirement for Eligible Liabilities): requeriment mínim de fons propis i passius elegibles amb capacitat d'absorció de pèrdues; inclou, a més de les emissions computables per a capital total, el deute *Senior non-preferred*, el deute *Senior preferred* i altres passius *pari passu* a aquesta, a criteri de la Junta Única de Resolució.

MREL Subordinat: consta de les emissions computables per a capital total i les emissions de deute *Senior non-preferred*.

(1) Resultat ajustat per l'import del cupó de l'Additional Tier1, registrat en fons propis.

Adaptació de l'estructura del compte de pèrdues i guanys públic al format de gestió

Comissions netes. Inclou els epígrafs següents:

- Ingressos per comissions.
- Despeses per comissions.

Resultat d'operacions financeres. Inclou els epígrafs següents:

- Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net).
- Guanys o pèrdues per actius financers no destinats a negociació valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats (net).
- Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar (net).
- Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertures (net).
- Diferències de canvi (net).

Despeses d'administració i amortització. Inclou els epígrafs següents:

- Despeses d'administració.
- Amortització.

Marge d'explotació.

- (+) Marge brut.
- (-) Despeses d'explotació.

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats i pèrdues o guanys nets per modificació.
- Provisions o reversió de provisions.

Del qual: Dotacions per a insolvències.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats corresponents a préstecs i partides a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions corresponents a provisions per a riscos contingents amb criteris de gestió.

Del qual: Altres dotacions a provisions.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats, excloent-ne el saldo corresponent a préstecs i avançaments a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions excloent-ne les provisions corresponents a riscos contingents amb criteris de gestió.

Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en negocis conjunts o associades.
- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers.
- Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius no financers i participacions (net).
- Fons de comerç negatiu reconegut en resultats.
- Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net).

Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Resultat del període atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants).
- Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes.

Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió

Crèdit a la clientela, brut

Juny 2019	
En milions d'euros	
Actius financers a cost amortitzat - Clientela (Balanç Públic)	227.700
Adquisició temporal d'actius (sector públic i privat)	(520)
Cambres de compensació	(4.264)
Altres actius financers sense naturalesa minorista	(170)
Actius financers no destinats per a negociació valorats obligatoriament a valor raonable amb canvis a resultats - Prèstecs i bestretes (Balanç Públic)	269
Altres actius financers sense naturalesa minorista	(214)
Bons de renda fixa assimilables a crèdit minorista (Actius financers a cost amortitzat - Valors Representatius de Deute del Balanç Públic)	2.113
Bons de renda fixa assimilables a crèdit minorista (Actius afectes al negoci assegurador del Balanç Públic)	584
Fons per a insolvències	5.369
Crèdit a la clientela, brut amb criteris de gestió	230.867

Passius per contractes d'assegurances

Juny 2019	
En milions d'euros	
Passius afectes al negoci assegurador (Balanç Públic)	68.298
Plusvàlues associades als actius afectes al negoci assegurador (exclou unit link i altres)	(13.801)
Passius per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	54.497

Recursos de clients

Juny 2019	
En milions d'euros	
Passius financers a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela (Balanç públic)	223.903
Recursos no minoristes (registrats en l'epígraf Passius financers a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela)	(3.297)
Cèdules multicedents i dipòsits subordinats	(2.986)
Entitats de contrapartida i altres	(311)
Recursos minoristes (registrats en l'epígraf Passius financers a cost amortitzat - Valors representatius de deute)	1.773
Emissions retail i altres	1.773
Passius per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	54.497
Total recursos de balanç	276.876
Actius sota gestió	98.199
Altres comptes¹	5.789
Total recursos de clients	380.864

(1) Inclou, entre d'altres, recursos transitoris associats a transferències i recaptació, així com altres recursos de clients distribuïts pel Grup.

Emissions institucionals a l'efecte de la liquiditat bancària

Juny 2019	
en milions d'euros	
Passius financers a cost amortitzat - Valors representatius de deute (Balanç Públic)	32.751
Finançament institucional no considerat a efectes de la liquiditat bancària	(4.059)
Bons de titulització	(1.644)
Ajustos per valoració	(759)
Amb naturalesa minorista	(1.773)
Emissions adquirides per empreses del Grup i altres	117
Dipòsits a la clientela a efecte de la liquiditat bancària (balanç públic)²	2.986
Finançament institucional a efectes de la liquiditat bancària	31.678

(2) 2.953 milions d'euros de cèdules multicedents (netes d'emissions retingudes) i 33 milions d'euros de dipòsits subordinats.

Actius adjudicats (disponibles per a la venda i en lloguer)

Juny 2019

En milions d'euros

Actius no corrents i grups alienables classificats com a mantinguts per a la venda (Balanç Públic)	1.285
Altres actius	(485)
Existències registrades a l'epígraf - Altres actius (Balanç Públic)	63
Actius adjudicats disponibles per a la venda	863
Actius tangibles (Balanç Públic)	7.478
Actius tangibles d'ús propi	(4.828)
Altres actius	(321)
Actius adjudicats en lloguer	2.329

Sèries històriques del compte de resultats per perímetre CABK i BPI

a) Evolució trimestral del compte de resultats i ràtios de solvència:

En milions d' euros	CABK				
	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge d'interessos	1.141	1.139	1.138	1.139	1.131
Ingressos per dividendes	103	10	24		115
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	91	99	77	147	175
Comissions netes	569	552	573	581	599
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	213	42	(52)	22	143
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurança o reassegurança	134	130	132	137	144
Altres ingressos i despeses d'explotació	(123)	(35)	(227)	(22)	(141)
Marge brut	2.128	1.937	1.665	2.004	2.166
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.087)	(1.089)	(1.062)	(1.049)	(1.043)
Despeses extraordinàries	(978)				
Marge d'explotació	63	848	603	955	1.123
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	1.041	848	603	955	1.123
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(97)	(146)	(135)	187	(112)
Altres dotacions a provisions	(43)	(48)	(146)	(45)	(233)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(22)	(18)	(98)	(464)	(68)
Resultat abans d'impostos	(99)	636	224	633	710
Impost sobre Societats	102	(164)	35	(277)	(199)
Resultat després d'impostos	3	472	259	356	511
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres			23	33	
Resultat atribuït al Grup	3	472	236	323	511
<i>Actius ponderats per risc</i>	129.768	131.529	129.014	131.785	130.872
<i>CET1</i>	11,3%	11,4%	11,3%	11,2%	11,2%
<i>Capital Total</i>	15,3%	15,3%	15,3%	15,2%	15,9%

En milions d' euros	BPI				
	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge d'interessos	100	98	98	100	98
Ingressos per dividendes	48			1	1
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	11	8	24	75	62
Comissions netes	67	60	72	64	69
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres		6	7	8	14
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurança o reassegurança					
Altres ingressos i despeses d'explotació	(18)			(5)	(18)
Marge brut	208	172	201	243	226
Despeses d'administració i amortització recurrents	(117)	(115)	(106)	(113)	(112)
Despeses extraordinàries			(13)	(3)	(5)
Marge d'explotació	91	57	82	127	109
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	91	57	95	130	114
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	16	23	88	11	3
Altres dotacions a provisions			3	1	
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres		2	(160)	57	
Resultat abans d'impostos	107	82	13	196	112
Impost sobre Societats	(21)	(21)	(27)	(42)	(20)
Resultat després d'impostos	86	61	(14)	154	92
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres			5	7	9
Resultat atribuït al Grup	86	61	(19)	147	83
<i>Actius ponderats per risc</i>	17.416	17.248	16.928	17.041	16.882
<i>CET1</i>	13,4%	13,5%	13,2%	13,1%	12,8%
<i>Capital Total</i>	15,2%	15,2%	15,0%	14,8%	14,6%

b) Evolució trimestral dels rendiments i les càrregues assimilades del marge d'interessos:

En milions d'euros	CAIXABANK														
	2T19			1T19			4T18			3T18			2T18		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	29.465	44	0,60	21.638	41	0,76	19.625	42	0,86	21.691	42	0,77	20.342	40	0,80
Cartera de crèdits	(a) 192.144	1.097	2,29	190.052	1.091	2,33	187.960	1.096	2,31	188.222	1.089	2,30	188.518	1.084	2,31
Valors representatius de deute	31.410	88	1,12	34.450	85	1,00	31.421	85	1,08	30.178	85	1,12	29.533	90	1,23
Altres actius amb rendiment	60.071	472	3,15	56.592	383	2,75	54.478	416	3,03	54.667	393	2,85	55.369	431	3,12
Resta d'actius	65.653	4	-	63.787	3	-	63.961	3	-	65.443	6	-	63.645	4	-
Total actius mitjos	(b) 378.743	1.705	1,81	366.519	1.603	1,77	357.445	1.642	1,82	360.201	1.615	1,78	357.407	1.649	1,85
Intermediaris financers	38.949	(69)	0,71	38.977	(60)	0,63	37.596	(50)	0,53	38.690	(50)	0,51	39.194	(48)	0,49
Recursos de l'activitat minorista	(c) 192.238	(16)	0,03	184.227	(12)	0,03	182.176	(14)	0,03	183.070	(13)	0,03	177.878	(13)	0,03
Estalvi a la vista	168.138	(11)	0,03	161.054	(9)	0,02	158.563	(11)	0,03	157.517	(9)	0,02	152.429	(9)	0,02
Estalvi a venciment	24.101	(5)	0,09	23.173	(3)	0,05	23.614	(3)	0,06	25.553	(4)	0,06	25.449	(4)	0,06
Estalvi a termini	20.835	(5)	0,10	20.466	(3)	0,06	20.827	(3)	0,06	22.492	(4)	0,07	23.368	(4)	0,07
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	3.265	-	-	2.707	-	-	2.786	-	-	3.061	-	-	2.081	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	27.440	(59)	0,86	25.889	(57)	0,89	25.415	(62)	0,97	25.666	(63)	0,97	26.926	(64)	0,95
Passius subordinats	5.400	(19)	1,40	5.400	(18)	1,36	5.723	(21)	1,44	6.150	(24)	1,55	7.404	(33)	1,77
Altres passius amb cost	68.421	(390)	2,29	65.286	(307)	1,91	63.100	(352)	2,21	63.557	(320)	2,00	63.780	(356)	2,24
Resta de passius	46.295	(11)	-	46.740	(10)	-	43.435	(5)	-	43.068	(6)	-	42.225	(4)	-
Total recursos mitjos	(d) 378.743	(564)	0,60	366.519	(464)	0,51	357.445	(504)	0,56	360.201	(476)	0,53	357.407	(518)	0,58
Marge d'interessos		1.141		1.139		1.138		1.139		1.139		1.131		1.131	
Diferencial de la clientela (%)	(a-c)	2,26		2,30		2,28		2,27		2,27		2,28		2,28	
Diferencial de balanç (%)	(b-d)	1,21		1,26		1,26		1,25		1,25		1,27		1,27	

En milions d'euros	BPI														
	2T19			1T19			4T18			3T18			2T18		
	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %	S.mig	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	2.449	3	0,45	2.095	4	0,74	1.942	3	0,63	2.304	3	0,46	2.053	2	0,42
Cartera de crèdits	(a) 20.889	99	1,89	20.854	97	1,89	20.815	100	1,90	20.584	101	1,94	20.340	98	1,93
Valors representatius de deute	5.414	9	0,67	5.172	9	0,68	4.946	13	1,08	5.382	13	0,97	5.132	14	1,09
Altres actius amb rendiment	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resta d'actius	3.279	2	-	3.195	2	-	3.303	4	-	3.303	2	-	3.423	2	-
Total actius mitjos	(b) 32.031	113	1,41	31.316	112	1,45	31.006	120	1,54	31.573	119	1,50	30.948	116	1,51
Intermediaris financers	3.462	(1)	0,16	3.726	(2)	0,22	4.065	(2)	0,15	5.217	(1)	0,06	4.894	(1)	0,05
Recursos de l'activitat minorista	(c) 22.574	-	0,00	21.961	(1)	0,02	21.756	(6)	0,11	21.510	(5)	0,10	21.404	(5)	0,09
Estalvi a la vista	13.994	-	0,00	13.258	-	-	13.123	-	-	12.867	-	-	12.825	-	-
Estalvi a venciment	8.580	-	0,00	8.703	(1)	0,05	8.633	(6)	0,28	8.644	(5)	0,25	8.579	(5)	0,23
Estalvi a termini	8.580	-	0,00	8.703	(1)	0,05	8.633	(6)	0,28	8.644	(5)	0,25	8.579	(5)	0,23
Cessió temporal d'actius i emprèstits retail	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-	-	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	1.254	(4)	1,41	845	(4)	2,04	520	(4)	3,38	275	(4)	6,15	275	(4)	6,52
Passius subordinats	300	(4)	5,59	300	(4)	5,55	300	(4)	5,55	300	(4)	5,55	300	(4)	5,54
Altres passius amb cost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resta de passius	4.441	(4)	-	4.484	(3)	-	4.365	(6)	-	4.271	(5)	-	4.075	(4)	-
Total recursos mitjos	(d) 32.031	(13)	0,16	31.316	(14)	0,18	31.006	(22)	0,29	31.573	(19)	0,25	30.948	(18)	0,24
Marge d'interessos		100		98		98		100		100		98		98	
Diferencial de la clientela (%)	(a-c)	1,89		1,87		1,79		1,84		1,84		1,84		1,84	
Diferencial de balanç (%)	(b-d)	1,25		1,27		1,25		1,25		1,25		1,27		1,27	

c) Evolució trimestral de les comissions:

En milions d'euros	CAIXABANK				
	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Comissions bancàries, valors i altres	327	317	332	333	346
Comercialització d'assegurances	42	42	38	40	49
Fons d'inversió, carteres i sicav's	121	118	126	131	133
Plans de pensions	54	51	55	54	50
Unit Link i altres	25	24	22	23	21
Comissions netes	569	552	573	581	599

En milions d'euros	BPI				
	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Comissions bancàries, valors i altres	40	35	43	38	43
Comercialització d'assegurances	13	13	14	12	13
Fons d'inversió, carteres i sicav's	9	9	11	10	9
Plans de pensions			1		
Unit Link i altres	5	3	3	4	4
Comissions netes	67	60	72	64	69

d) Evolució trimestral de les despeses d'administració i amortització:

En milions d'euros	CAIXABANK				
	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge Brut	2.128	1.937	1.665	2.004	2.166
Despeses de personal	(698)	(703)	(673)	(679)	(674)
Despeses generals	(273)	(275)	(294)	(279)	(280)
Amortitzacions	(116)	(111)	(95)	(91)	(89)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(1.087)	(1.089)	(1.062)	(1.049)	(1.043)
Despeses extraordinàries	(978)				

En milions d'euros	BPI				
	2T19	1T19	4T18	3T18	2T18
Marge Brut	208	172	201	243	226
Despeses de personal	(62)	(61)	(60)	(62)	(58)
Despeses generals	(39)	(37)	(37)	(41)	(44)
Amortitzacions	(16)	(17)	(9)	(10)	(10)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(117)	(115)	(106)	(113)	(112)
Despeses extraordinàries			(13)	(3)	(5)

e) Evolució de la ràtio de mora:

	CAIXABANK			BPI		
	30.06.19	31.03.19	31.12.18	30.06.19	31.03.19	31.12.18
Crèdits a particulars	4,7%	4,8%	4,8%	3,7%	3,8%	3,9%
Compra habitatge	3,7%	3,8%	3,8%	3,7%	3,8%	3,8%
Altres finalitats	6,9%	7,4%	7,3%	4,3%	4,3%	4,3%
Crèdits a empreses	4,5%	5,2%	5,5%	4,8%	4,9%	5,1%
Sectors productius ex-promotors	4,0%	4,5%	4,7%	4,4%	4,5%	4,7%
Promotors	9,7%	12,6%	14,1%	22,4%	22,5%	22,9%
Sector Públic	0,4%	0,5%	0,4%	0,1%		
Ràtio morositat (crèdits + avals)	4,2%	4,6%	4,7%	4,0%	4,1%	4,2%

Indicadors d'activitat per geografia

En aquesta visió addicional de l'activitat del Grup, els crèdits i recursos es presenten en funció de la geografia on s'han originat (per exemple, els crèdits i recursos de BPI Vida, BPI Gestão de Activos, BPI Global Investment Fund i el negoci de targetes es classifiquen a Portugal i no a Espanya, d'on depenen societàriament).

Espanya

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. en %	31.12.18	Var. en %
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	115.158	113.712	1,3	114.275	0,8
Compra habitatge	79.371	79.923	(0,7)	80.471	(1,4)
Altres finalitats	35.787	33.789	5,9	33.804	5,9
Del qual: Consum	12.750	12.179	4,7	11.786	8,2
Crèdits a empreses	79.284	77.271	2,6	76.140	4,1
Sectors productius ex-promotors	73.342	71.146	3,1	70.015	4,8
Promotors	5.942	6.125	(3,0)	6.125	(3,0)
Sector Públic	12.078	11.115	8,7	10.202	18,4
Crèdits a la clientela, brut	206.520	202.098	2,2	200.617	2,9
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	198.216	189.594	4,5	183.558	8,0
Estalvi a la vista	175.867	166.800	5,4	161.418	9,0
Estalvi a termini	22.349	22.794	(2,0)	22.140	0,9
Passius per contractes d'assegurances	50.149	49.781	0,7	48.263	3,9
del qual: Unit Link i altres	8.126	7.693	5,6	6.739	20,6
Cessió temporal d'actius i altres	1.598	1.357	17,8	2.044	(21,8)
Recursos de balanç	249.963	240.732	3,8	233.865	6,9
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	61.379	61.205	0,3	59.275	3,5
Plans de pensions	28.684	28.049	2,3	26.589	7,9
Actius sota gestió	90.063	89.254	0,9	85.864	4,9
Altres comptes	4.017	3.424	17,3	3.156	27,3
Total recursos de clients	344.043	333.410	3,2	322.885	6,6

Portugal

En milions d'euros	30.06.19	31.03.19	Var. en %	31.12.18	Var. en %
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	12.786	12.734	0,4	12.771	0,1
Compra habitatge	11.111	11.115	-	11.171	(0,5)
Altres finalitats	1.675	1.619	3,5	1.600	4,7
Del qual: Consum	1.253	1.201	4,3	1.160	8,0
Crèdits a empreses	9.790	9.977	(1,9)	9.677	1,2
Sectors productius ex-promotors	9.609	9.797	(1,9)	9.500	1,1
Promotors	181	180	0,6	177	2,3
Sector Públic	1.771	1.623	9,1	1.628	8,8
Crèdits a la clientela, brut	24.347	24.334	0,1	24.076	1,1
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	22.548	21.701	3,9	21.422	5,3
Estalvi a la vista	14.084	13.233	6,4	12.838	9,7
Estalvi a termini	8.464	8.468	(0,0)	8.584	(1,4)
Passius per contractes d'assegurances	4.348	4.224	2,9	4.120	5,5
del qual: Unit Link i altres	2.433	2.363	3,0	2.314	5,1
Cessió temporal d'actius i altres	17	17	-	16	6,3
Recursos de balanç	26.913	25.942	3,7	25.558	5,3
Fons d'inversió, carteres i Sicav's	5.134	5.280	(2,8)	5.267	(2,5)
Plans de pensions	3.002	2.920	2,8	2.820	6,5
Actius sota gestió	8.136	8.200	(0,8)	8.087	0,6
Altres comptes	1.772	1.911	(7,3)	1.952	(9,2)
Total recursos de clients	36.821	36.053	2,1	35.597	3,4

La finalitat d'aquest document és exclusivament informativa i no pretén prestar un servei d'assessorament financer o l'oferta de venda, intercanvi, adquisició o invitació per adquirir qualsevol classe de valors, producte o serveis financers de CaixaBank, SA (d'ara endavant, «la Companyia») o de qualsevol altra de les societats que s'hi esmenten. Qualsevol persona que en un moment determinat adquireixi un valor ho ha de fer guiant-se pel seu propi judici o per la idoneïtat del valor per al seu propòsit i basant-se únicament en la informació pública continguda a la documentació pública elaborada i registrada per l'emissor en el context d'aquesta informació concreta, rebent assessorament si ho considera necessari o adequat segons les circumstàncies, i no basant-se en la informació inclosa en aquest document.

Aquest document pot contenir manifestacions sobre previsions i estimacions sobre negocis i rendibilitats futures, concretament quant a la informació financera relativa a societats participades, que ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions efectuades per la Companyia. Aquestes previsions i estimacions representen els judicis actuals de la Companyia sobre expectatives futures de negocis, però determinats riscos, incerteses i altres factors rellevants podrien fer que els resultats fossin materialment diferents de l'esperat. Aquests factors, entre d'altres, fan referència a la situació del mercat, factors macroeconòmics, directrius reguladores i governamentals; moviments en els mercats borsaris nacionals i internacionals, tipus de canvi i tipus d'interès; canvis en la posició financera dels nostres clients, deutors o contraparts, etc. Aquests elements, juntament amb els factors de risc indicats en informes passats o futurs, podrien afectar adversament el nostre negoci i el comportament i els resultats descrits. Altres variables desconegudes o imprevisibles poden fer que els resultats difereixin materialment d'aquells descrits a les previsions i estimacions.

Els estats financers passats i les taxes de creixement anteriors no s'han d'entendre com una garantia de l'evolució, els resultats futurs o el comportament i el preu de l'acció (inclòs el benefici per acció). Cap contingut d'aquest document no ha de ser pres com una previsió de resultats o beneficis futurs. Addicionalment, s'ha de tenir en compte que aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions amb objecte d'homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això, i concretament pel que fa a BPI, les dades incloses en aquest document poden no coincidir en alguns aspectes amb la informació financera publicada per l'entitat esmentada.

Es fa notar expressament que aquest document conté dades subministrades per tercers considerades fonts d'informació fiables generalment, tot i que no se n'ha comprovat l'exactitud. Cap dels seus administradors, directors o empleats no estan obligats, ja sigui implícitament o expressament, a garantir que aquests continguts siguin exactes, precisos, íntegres o complets, a mantenir-los actualitzats o a corregir-los en cas de detectar qualsevol mancança, error o omissió. Així mateix, en la seva reproducció a través de qualsevol mitjà, la Companyia podrà introduir les modificacions que consideri convenients o ometre parcialment o totalment els elements actuals i, en cas de discrepància amb aquesta versió, no assumeix cap responsabilitat. El que s'exposa en aquesta declaració cal que ho tinguin en compte totes aquelles persones o entitats que puguin haver de prendre decisions o elaborar o difondre opinions relatives a valors emesos per la Companyia i, en particular, els analistes i inversors que treballin amb aquest document. Tots ells estan convidats a consultar la documentació i la informació pública comunicada o registrada per la Companyia davant de la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En particular s'adverteix que aquest document conté informació financera no auditada.

D'acord amb les Mesures Alternatives del Rendiment («MAR», també conegudes per les seves sigles en anglès com a APM, *Alternative Performance Measures*) definides a les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057) («les Directrius ESMA»), aquest informe utilitza certes MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional, i en cap cas substitueixen la informació financera elaborada sota les Normes Internacionals d'Informació Financera («NIIF»), també conegudes per les seves sigles en anglès com a «IFRS» (*International Financial Reporting Standards*). Així mateix, la manera en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables. S'ha de consultar l'informe per al detall de les MAR utilitzades i la conciliació de determinats indicadors de gestió amb els indicadors presentats als estats financers consolidats elaborats de conformitat amb les NIIF.

Aquest document no ha estat objecte d'aprovació o registre per part de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) ni de cap altra autoritat en una altra jurisdicció. En qualsevol cas, es troba sotmès al dret espanyol aplicable en el moment de la seva creació i, en particular, no s'adreça a cap persona física o jurídica localitzable en altres jurisdiccions, raó per la qual pot no adequar-se a les normes imperatives o als requisits legals d'observació obligada en altres jurisdiccions estrangeres.

Sens perjudici del règim legal o de la resta de limitacions imposades pel Grup CaixaBank que resultin aplicables, es prohibeix expressament qualsevol modalitat d'explotació d'aquest document i de les creacions i els signes distintius que incorpora, incloent-hi qualsevol tipus de reproducció, distribució, cessió a tercers, comunicació pública i transformació, a través de qualsevol tipus de suport i mitjà, amb finalitats comercials, sense autorització prèvia i expressa dels seus titulars respectius. L'incompliment d'aquesta prohibició podrà constituir una infracció que la legislació vigent pot sancionar.

Relació amb inversors i analistes

investors@caixabank.com

+34 93 411 75 03

2018 Constituent
MSCI ESG
Leaders Indexes

Millor Banc a Espanya 2019
Millor Banc a Europa
Occidental 2019

Banc de l'Any
a Espanya 2018

Millor Banca Digital a
Europa Occidental 2018